

LES **SACRIFIÉS**

Bulletin mensuel de la Fédération des Victimes du Nazisme enrôlées de Force

N° 6-7/1980

18e année

Prix : 15.- frs. lux.

Abonnement: 120.- frs

**Monument
aux
Morts
Weiswampach**

Fédération :
9, rue du Fort Elisabeth
Luxembourg

Emissioun Plack a Cassette
TREI ZUR HEMECHT

D'Amicale vun den Enrôlés de Force, Hesper, deelt mat, dat déi Plack oder d'Cassette «TREI ZUR HEMECHT», iwer de Postscheck-Konto Nr. 32932-49 (Amicale des Enrôlés de Force de Hesperange) ze bezéien as, zum Präis vun 325 Frang.

Bei Iwerweisungen: Genee Adress ugin mat dem Vermierk op et fir eng Plack oder fir eng Cassette as.

De 17. Juni 1980

Eis Sprooch = Eis Identitéit

Op deem Datum gouf iwwer eng Nationalform ofgestëmmt, an an der Châmber wor op een Zock eng ganz patriotesch Atmosphär. Eis Sprooch huet et a sech, dat kann ee scho soen. D'Regierung an d'Deputéiert alleguer, nêt een eenzegen stung dernieft, hu Solidaritéit gewisen a bewisen. D'Mammesprooch, Symbol an Eegenheet, an dann dat eegewëllegt, déckäppeg Wuert, dat awer och alles seet, eis Identitéit. Eemol nëmmen an eiser Geschicht virdrun gouf et ëm eis Sprooch esou eng Resonanz, kum se esou zu Eieren: den 10. Oktober 1941, wéi d'Preisen d'Lëtzebuurger Äntwert kruten. Onbestiechlechkeet, onermiddlechen Asaz vu ville gudde Leit fir eng gutt Saach.

— A wat fir e Resultat!!!

Wéi et ëm eis Sprooch gung, do sin d'politesch Fueden an Tendenzen wéi onnéidege Beelaascht op d'Säit geflunn. Mä, datt et zu dëser Châmberdemonstratioun kum, dat as den Enrôlés ze verdanken. Si woren ganz einfach erëm do, wéi et gegolt huet. Voilà! A nêt nëmmen bei där Geléenheet hu mir protestéiert. Mir erkennen dofir awer och un, wat vu wém egal wéini fir d'Lëtzebuurger Sprooch gelescht gin as. Wén et ugeet, wees wé gemengt as. Der Actioun Lëtzebuergesch, eise Schrëftsteller an Dichter, eise Journalisten an alleguer dénen Onbekannten an Ongenannten, déi sech positiv ëm eis Sprooch bekëmmere, hinnen all en häerzleche Merci.

Op Säit 8: D'Sproochemotioun.

QUIZFRO

An eiser Sprooch sëtzt d'Felerhex, wann ee se schreiw a vill Geflécks, a geet et heiansdo zuvreck mam Lëtzebuergesch-Schreiw nêt, da git lech dach beileiwen nêt a rufft lech fir dat fäint Gestécks den Handwierksmann dofir, de ????

Antwort: Lex.

Nos compagnons d'infortune
d'ALSACE et de LORRAINE félicitent

Dans leur Organe d'information et de liaison, l'Association des Anciens Combattants «Malgré-Nous» et Réfractaires nous adressent leurs félicitations, dont ci-après la forme et le texte :

M. Joseph Weirich,

Président des enrôlés de force luxembourgeois, a été élu député lors des élections du 10 juin 1979

C'est avec infiniment de plaisir que nous avons appris le succès remporté par nos camarades luxembourgeois enrôlés de force, lors des élections législatives le 10 juin dernier au Grand-Duché de Luxembourg. En effet, tous les observateurs ont été surpris par le réel succès remporté par les listes des «Malgré-Nous» luxembourgeois, qui pour la première fois qu'ils s'engagent dans la lutte électorale, ont placé leur président comme élu et leur ami apparenté, Jean Gremling, comme deuxième élu de leurs listes. Il se fallait de quelques dizaines de voix pour voir élu un troisième enrôlé de force, notre ami Metti Scholer, président des anciens de Tambow de Luxembourg. Ces élections, selon un système à la proportionnelle proche de celui connu en R.F.A., a permis aux listes des «Malgré-Nous» d'approcher dans plusieurs régions les 10% des suffrages, soit nettement au-dessus de la barre fatidique des 5%.

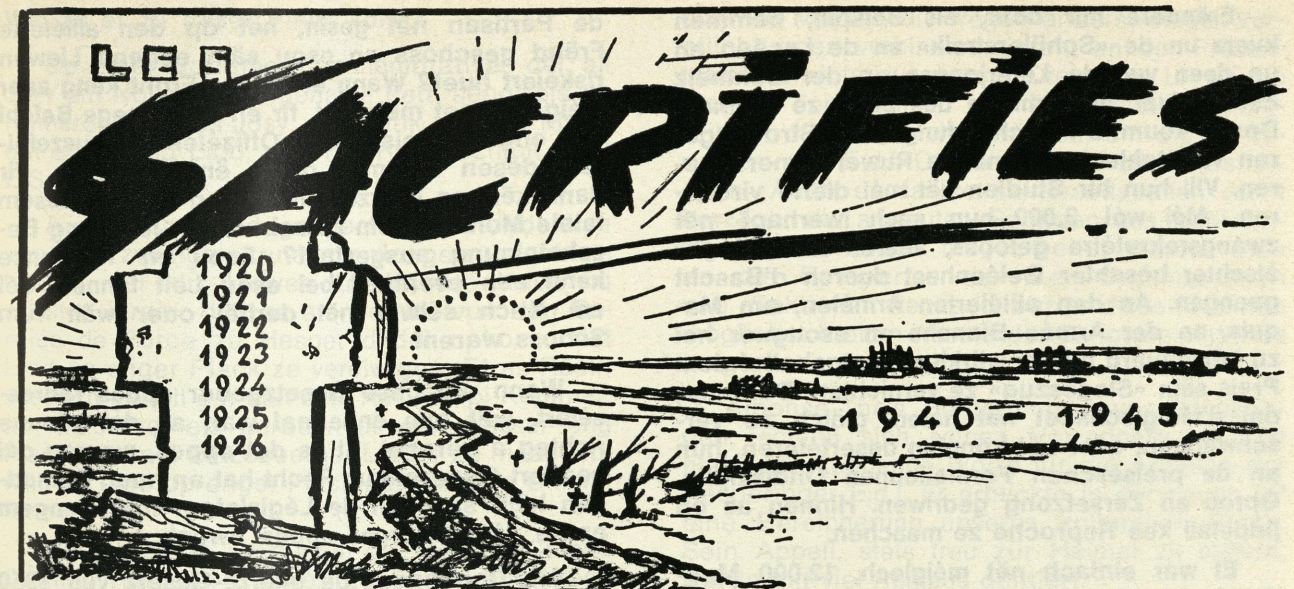
Nous complimentons nos camarades luxembourgeois pour le courage civique dont ils ont fait preuve, et félicitons les deux élus, nos amis Weirich et Gremling.

C. S.

Nous reproduisons également les félicitations adressées à notre président national, Jos. Weirich, par l'ADEIF. Au bulletin de liaison de l'Association des Evadés et Incorporés de Force No 115 nous avons lu ce qui suit :

Sincères félicitations à Jos. Weirich

Nos camarades incorporés de force luxembourgeois ont, comme nous en France, les mêmes problèmes pour faire reconnaître leurs droits. Leur Président Jos. Weirich, qui se bat avec toute son énergie depuis des décennies pour leur aboutissement, a été élu, en 1979, Député du Parlement luxembourgeois. A ce poste, plein de responsabilités, il peut mettre en valeur son éloquence en faveur de ses camarades d'infortune. Nous lui adressons à cette place nos sincères félicitations et lui réitérons nos sentiments d'estime.

Tirage 8000

Aus dem Inhalt

De 17. Juni 1980
Eis Sprooch = Eis Identitéit
Nos compagnons d'infortune
d'Alsace et de Lorraine
félicitent
Fräi Tribune bei RTL
Eine neue Langspielplatte :
Trei zur Hemecht
Ein Ziel vor Augen
D'Sproochemotioun
PoW-Camp Compiègne
Generalversammlung der
«Trei zur Hemecht»
«Association des Survivants
des Enrôlés de Force»
Sektion Luxembourg
Kongress vun der Association
des E.F.V.N. zu Dideléng (l.)

Fédération des Victimes du
Nazisme Enrôlés de Force, As-
sociation sans but lucratif.

Siège: Luxembourg, 9, rue du
Fort-Elisabeth. - Boîte postale
2415 Luxembourg-Gare.

CCP 31329-95
Banque Intern.: 5-217/4546.

Rédaction du bulletin mensuel
«Les Sacrifiés», Luxembourg,
9, rue du Fort-Elisabeth, Boîte
postale 2415 — Luxembourg-
Gare.

Service social aux Enrôlés de
Force, 9, rue du Fort-Elisabeth,
Luxembourg-Gare.
Tél.: 48 32 32.

Fonds d'Action CCP 21049-97
La Fédération représente :

l'Association des Parents des
Déportés Militaires Luxem-
bourgeois, c/o M. Paul
Simonis, Luxembourg, 7, rue

Adolphe ● la Ligue Luxembourgeoise des Mutilés et Invalides de Guerre 1940-1945, Résidence Jean-Charles - 5, rue du Cimetière, Luxembourg-Bonnevoie - Tél.: 48 97 76 - c c p 28633-18 ● l'Amicale des Anciens de Tambow, Secrétariat: Kleinbettingen, 14, rue de Kahler, C.C.P. 24007-48 ● l'Association des Enrôlés de Force Victimes du Nazisme, Secrétariat: Luxembourg, 9, rue du Fort-Elisabeth, Boîte postale 2415, Luxbg.-Gare, C.C.P. 31324-90. ● Association des Survivants des Enrôlés de Force a.s.b.l., Siège: Luxembourg, 9, rue du Fort-Elisabeth. Son bureau fonctionne chaque premier et troisième mercredi du mois entre 15 et 17 heures. La correspondance est à adresser à Mme Josée Reef, 30, rue F. Seimetz, Luxbg., tél.: 47 01 83 Imprimerie Hermann, Luxembourg

Erënnere mir dofir, als Beispill, nëmmen kuertz un de «Schülerstreik» an de Lycéen an un deen vun de Léierjongen op der Schmelz Esch/Belval, fir nëmmen dës zwee ze nennen. Dorop koum d'Verschleefung an d'Strooflageren vu Stahleck, Adenau a Ruwer ënner aneren. Vill hun hir Studien nët méi dierfe viruféieren. Méi wéi 3.000 hun sech iwerhapt nët zwangsrekrutéiere gelooss, anerer sin bei der éischter bëschter Geléenheet duerch d'Bascht gaangen. An den alliéierten Arméien, am Maquis, an der Armée Blanche an esouguer hei zu Lëtzebuerg hun si wiirkelech matgeholf dem Preis säin «Siegessäug» ze vernichten. Déi aner, déi d'Méiglechkeet nët haten, gläich ze verschwannen, oder nët konnten desertéieren, hun an de preiseschen Formatiounen Ondisziplin, Oprou an Zersetzung gedriwen. Hinnen as op jiddefall kee Reproche ze maachen.

Et war einfach nët méiglech, 12.000 Meechercher a Jongen ze verstoppen oder iwert d'Grenzen ze féieren. Dem Opruff vun onser Exil-Regierung: «Jonge laaft iwer!», sin der onglécklecherweis zevill ouni Erfolleg nokom. Et war nämlech vill méi einfach iwert de Pull eriwer esou Paroulen ze lancéieren, wéi et selwer ze maachen.

Bei de Partisanen, an de Frontasätz stungen d'Lëtzebuurger nowäislech nët op der Säit vun hiren Ennerdrécker. Och an der Gefaangenschaft hun d'Lëtzebuurger alles dru gesat, fir endlech mat den Alliéierten géint de preiseschen Okkupant ze streiden.

Ech froen also: Sin dat alles këng Bewäisser vun der patriotischer Haltung vun dëser Lëtzebuurger Jugend? Oder hätt den Zwangsrekrutéierten ier hien iwegelaaf as, e Certificat bei dem preiseschen Kompaniechef froe missen, fir kënnen nom Krich ze beweisen, dass hien dem Opruff vun senger Regierung gefollegt as? As dat v'läicht seriös, vun engem Enrôlé de force ze verlaangen, en Attest virzeweisen, dass hien

de Partisan nët gesin, nët op den alliéierte Frënd geschoss an esou säin eegend Liewen riskéiert huet? Wann et un der Front këng aner Méiglechkeet méi gouf, fir en onsënnege Befehl vun engem preiseschen Offizéier nët auszeféieren, dësen nëmmen nach ëmzebréingen, fir dann kënnen iwerzelaafen, wien hätt an dësem fatale Moment dem Lëtzebuurger Jong eng Bescheinigung ausgestallt? Esou en Nonsense kann een eventuell bei esou Leit fannen, déi am Krich selwer nët derbäi oder wäit vum Schoss waren!

Wann elo onse Gesetzgeber eppes redreséiert, wat him ënnerlaaf war, as dat nëmme richteg a gerecht. Et as dat eppes, wourop déi geaffert Generatioun Recht hat an huet. Domaden hëllt si, nach de Législateur iurgendengem anere Lëtzebuurger eppes ewech.

Am Dommages de guerre-Gesetz vun 1950 as d'Bezeechnung «Resistenzler» nët opgefouert. Also kritt och elo keen déi Unerkennung, wann hien als «victime patriotique» konsideréiert gët. Nie hun d'Enrôlés de force verlaangt den Titel «Resistenzler» ze kréien, ouni dofir den Nowäis ze brengen. Dausende vun hinnen hun bestëmmt dës Bezeechnung verdingt. U jidder Eenzelem as et, fir dëst nom Gesetz vun 1967 ze froen, wann en dorober hält.

Awer enger ganzer Generatioun vu Lëtzebuurger, déi mat dausenden an dausenden vu Beispiller bewisen hun, dass si hir Pflicht vis-à-vis vun der Heemecht voll a ganz erfüllt hun, nët hirt Recht op d'Bezeechnung «victime patriotique» zougestoen, dat wär eng Ongerechtegkeet vis-à-vis vun hinnen, mä och vis-à-vis vun deene sëllechen, déi nët méi hei sin, hiren Ugehéiregen, hire Kanner an der Hemecht géintiwer. Kee gudder Lëtzebuurger kann Interesse drun hun, dass senger Krichsjugend këng patriotesch Haltung géintiwer dem Okkupant bescheinegt gët.

Eine neue Langspielplatte

Die Idee, eine Langspielplatte mit ausschließlich luxemburgischen Liedern zu schaffen, Lieder, wie die Zwangsrekrutierten sie überall dort sangen, wohin der deutsche Okkupant sie verschleppt hatte, nahm in jüngster Zeit konkrete Form an. In der Hesperinger Sektion der E.d.f. drängte mit Nachdruck darauf der Kamerad Jos. Thinnès.

Als dann etwa vor Jahresfrist die Vertreter der Sektion, die gleichzeitig Mitglieder des Förderationsvorstandes sind, besagtem Gremium die Schaffung einer Langspielplatte vorschlugen, wurde alsogleich grünes Licht gegeben. Die Arbeiten begannen unverzüglich.

Am Samstag, den 21. Juni d. J., gerade daß die Langspielplatte fertiggestellt worden war, konnte sie im Verlauf einer Feierstunde vorgestellt werden. Das geschah im «Centre Civique» in Hesperingen.

Außer den zahlreichen Vertretern der einzelnen Organisationen und Sektionen der Zwangsrekrutierten, konnte Julien Coner, Präsident der «Amicale des E.d.f.» von Hesperingen, eine ganze Reihe Ehrengäste begrüßen: René Hengel, Vize-Präsident der Abgeordnetenversammlung, die Deputierten Jean Gremling und Pierre Frieden, Bürgermeister Alphonse Theis, die Schöffen Nic. Braun und Louis Feis und verschiedene Gemeinderäte; der Generalsekretär der UGDA, Herr Henri Schumacher; Historiker und Freund Henri Koch-Kent, usw. . . .

J. Coner sagte, er freue sich, zusammen mit allen E.d.f., daß mit der Herausgabe dieser Langspielplatte ein lang gehegter Wunsch in Erfüllung gegangen sei. Was die Vorgeschichte angeht, erläuterte J. Coner sie wie folgt:

Wéi as et zu dëser Plack kom ?

Op eiser Journée Commémorative, déi all Joer am November ofgehaale gett, séngt eis de Komerod Thinnès Josy, am Ufank vun der Mass, dat ergréifend Lidd, vum Här René Schmit, «UN EIS JONGEN».

A well dat Lidd geduecht as d'Undenken vun den zwangsrekrutéierte Jongen waach ze haalen, déi hirt Liewen am lèschte Krich hu missten hirgin, dun as am Comité vun den Enrôlés de Force zu Hesper d'Iddi opkom, dëst Lidd op enger Plack ze veréiwigen. Et as Récksprouch geholl gin mat dem Här Jempi Kemmer, an hien huet eis geroden et wier besser eng Plack mat méi Letzebuurger Lidder ze maachen, well ee Lidd op enger Plack dat géif kén Uklank fannen.

Déi Saach as iwerluecht gin, och de Comité Central vun den Enrôlés de Force huet sech interesséiert fir dëst Wierk. Dacks hu mir vum Comité local eis getraff. Verbindong as opgeholl gin mat verschidden Gesangveräiner, an all hun se sech spontan berét gewisen fir un dër gudder Saach matzemaachen.

Ennert dem Impuls vum Komponist, dem Jempi Kemmer, selwer och en Enrôlé, as dun schlußendlech déi Plack hirgestallt gin. D'Pochette dervun as e Méschterwierk vum bekannte Könschtler, dem Komerod Breithoff Michel.

Et kann ee rouheg behaupten, dat dës Plack wonnerbar geroden as. Bei këngem Enrôlé de Force a bei këngem echte Letzebuurger duert dës Plack félen.

Merci all dénen, déi hei matgeholf hun.

.

Op dëser Plack kënt d'Léiwit zur Hemecht an d'Zesummestoen vum Lëtzebuurger Vollék zum Ausdrock, esou wéi et war an der Zäit vu schwéier Ennerdréckung durch de preiseschen Okkupant. Hämechtsslider hun eppes Schéines, Wonnerbares an sech leien. Si weisen de Wee aus der Nout a bréngen Hoffnung fir de Verloossenen. Si bréngen d'Mënschen een deem anere méi no, a si soen hinnen, wuer si higeheiren. Si kënnen eng Natioun zesummenhalen. Dës Lidder sollen nët nëmmen a schwéier Zäiten erënneren, si sollen och un d'Zesummestoen vun alle Lëtzebuurger appelléieren.»

Seine Ausführungen abschließend, richtete Präsident J. Coner nochmals warme Worte des Dankes an alle an der Produktion der Schallplatte Beteiligten, wobei er den Kameraden und Komponisten Jean-Pierre Kemmer besonders hervorstrich, wie ebenfalls das Aufnahmestudio K + K (J.-P. Kemmer und Marco Kaufmann).

*

Alsdann war es Nationalpräsident Jos. Weirich, der sich hocheifreut zeigte, daß die Langspielplatte der E.d.f. nun fertig sei und der Oeffentlichkeit vorgestellt werden könne. Eingang seiner Ansprache entschuldigte er den Herrn Staatsminister Pierre Werner und Hofmarschall

Guy De Muysen, die wegen andersweitiger Verpflichtungen verhindert waren, an der Präsentationsfeier teilzunehmen. Die neue LP würde sich in den Rahmen der Manifestationen einreihen, die veranstaltet würden, um die Forderungen der E.d.f.-Organisationen zu unterstreichen. Auch er dankte seinerseits allen recht herzlich, die am guten Gelingen des wohl einzigartigen Werkes mitgearbeitet haben. Sich an die Delegierten der E.d.f.-Organisationen und -Sektionen wendend, bat er diese für einen möglichst breiten Absatz der Langspielplatte zu sorgen.

Alphonse Theis, Bürgermeister von Hesperingen, schloß sich seinen Vorrednern an und hatte anerkennende Worte für die Arbeiten der Hesperinger E.d.f. Er erblickte in der neuen LP eine Bereicherung unseres kulturellen Gutes. Sein Appell, stets treu zur Heimat zu stehen, wurde mit viel Applaus quittiert.

Als letzter Redner erklärte J.-P. Kemmer die verschiedenen Aufnahmen der Schallplatte und wartete mit einigen recht pikanten Details auf. Auch er bedankte sich bei allen Sängern und Dirigenten für ihre freundliche Mitarbeit, wie er ebenfalls dem Herrn Pfarrer von Petingen, Abbé Camille Eischen recht herzlich dankte für seine Zuverlässigkeit die Orgel der Petinger Kirche zur Verfügung gestellt zu haben, auf welcher das «Requiem fir en enrôlé de force» gespielt wurde. Erläuternd und abschließend sagte Jempi Kemmer:

«E Wuert iwer dee «Requiem fir en enrôlé de force». Dëst Stéck as extra fir dës Plack vu mir geschriwe gin. Et beschreiw a kurze musekalesche Momenter d'Proklamatioun fir d'Zwangsrekrutéierung an d'«Wehrmacht» an d'Hoffnung vun allen, déi et getraff huet, datt de Krich scho virdrun eriwer wir.

Dono as et dann d'Materliewe vum Krich an den Dout vu ville vun onse Jongen. Wéi vum Himmel erof séngt e Kouer hinnen hire «REQUIEM». Da kléngt aus der Weis vun der «Hemecht» eraus d'Undenken un all eenzelne gefalene Jong, an an enger Schlußhymn haalt et durch d'Land:

Léif Jongen! D'Hemecht huet iech nët vergiess!»

Nach diesen Reden, und überdem ein von der Hesperinger Gemeindeverwaltung offerierter Ehrenwein kredenzt wurde, wurden die einzelnen Aufnahmen der neuen Schallplatte über Lautsprecher vorgetragen.

P. S. Wir möchten unsere Leser nachträglich darauf hinweisen, daß «E Kranz Lëtzebuurger Lidder», wie er auf die Langspielplatte aufgenommen wurde, ebenfalls und zum selben Preis von 325 Fr. in Form von Kassetten erworben werden kann. Diesbezüglich verweisen wir auf unsere Anzeige auf der zweiten Deckelseite dieses Heftes.

s. n.

Eis Hesper Komeroden fréen sech. Hir Méi an Arbecht huet zu enger Réussite gefouert.
Mir gratuléieren.
Foto: Norbert Weins (Tageblatt)

TREI ZUR HEMECHT

Text vun der Poschett

E Kranz Lëtzebuenger Lidder

10. Mee 1940 — D'Lëtzebuenger Land gët vun Däitschland iwerfall a besat. De Gauleiter Gustav Simon, deem säin Numm äis nach haut eekelt, soll Lëtzebuerg «Heim ins Reich» féieren.

Awer d'Lëtzebuenger sin domadden nët d'accord a wiere sech dergéint mat alle Mëttelen. Virun allem dierfen hir Moral an hire Courage nët ënnergoen. — Sie sangen, sie sange Lëtzebuenger Lidder!

A Prisongen, Kazetter an Deportatiounslager gin d'Patriote verschleeft. Sie kënnen sech nët wieren, awer et gi Lëtzebuenger Lidder gesongen. Méi wéi 20 000 Jongen a Meedercher musen an d'Lagere vum RAD a KHD, an esou klénke Lëtzebuenger Lidder an alle Géigende vun Däitschland, oder an déne vun Däitschland besate Länner.

An déi propagandistesche Versammlunge loosse d'Lëtzebuenger sech nët lackelen. Sie fannen sech heemlech zesammen, erënneren sech u Lëtzebuenger Lidder, Resistenzorganisatiounen forméieren sech. Studenten a Léierjonge sollen an Erziehungslagere gedrielt gin; Lëtzebuenger Lidder a Melodie gin zu Stahleck a Ruwer gesongen a gepaff.

Géint all internationalt Recht a well d'Lëtzebuenger Jugend sech nët wëll «nazifizéieren» loosse, soll sie un de Fronte verbludden. Um Wee an d'Kasären, aus Roserei, no Feierowend mat déckem Häerz sangen «Ons Jongen a Meedercher» Lëtzebuenger Lidder.

Wäit vun doheem, a Rußland wéi an Afrika gi Lëtzebuenger Lidder gesongen. Wou zwéi Lëtzebuenger sech begéinen, maachen si sech Courage mat Lëtzebuenger Lidder. Bei d'Alliéiert iwegelaaf, an als Gefangener hale Lëtzebuergesch Lidder d'Hoffnung op Heem ëmmer nees waakreg.

Um Heemwee drécke Lëtzebuenger Lidder Freed an Erléisung aus. Vill sin der vun de jonke Leit nët méi mat heemkomm. Zu Lëtzebuerg as munch engem d'Sange vergaangen.

Awer Lëtzebuenger Lidder, hire Wert an hir Schéinheete sin erhale bliwen.

Fir déi, déi fir d'Hemecht gestuerwe sin, a fir déi, déi fir d'Hemecht suerge musse. Och dir sollt d'Lëtzebuenger Lidder a Melodien nët vergiessen. Dofir des Plack an des Cassette.

Jos. Weirich

Säit 1

1. **D'Klacken aus der Hemecht**
2. **Waat d'Hemecht as**
M. an E. Lentz (Chorale Péiténg)
3. **D'Verlaangeren**
Louis Petit (Jos. Thinnés)
4. **De Minnettsdapp**
H. Reiter - A. Thorn (Kannerchorale Hesper)
5. **Mäin Éislek**
W. Goergen - A. Thorn (Chorale Hesper)
6. **U Lëtzebuerg**
L. Koenig - J.P. Beicht (Chorale Monnerech)
7. **Vu méngem Dueref**
M. an E. Lentz (Chorale Hesper)
8. **Un äis Jongen**
René Schmit (Jos. Thinnés)

Säit 2

1. **Fir d'Fräiheet**
W. Goergen - H. Pensis (Kannerchorale Hesper)
2. **Owslidd**
J.-P. Dieschbourg - K. Günther (Chorale Péiténg)

3. **De Feierwon**
M. Lentz (Kannerchorale Monnerech)
4. **Requiem fir en «enrôlé de force»**
J.-P. Kemmer (J.-P. Kemmer)
5. **Ons Hemecht**
Lentz - Zinnen (Chorale Péiténg a Choeurs J.-P. Kemmer)
6. **D'Klacken aus der Hemecht**

Et sangen :

- Chorale municipale «Ons Heemecht» Péiténg
(Dir.: Jean-Pierre Kemmer)
- Chorale «Eintracht im Thale» Hesper
(Dir.: Henri Rodesch)
- Chorale «Princesse Marie-Astrid» Monnerech
(Dir.: Léon Krein)
- Chorale «Zonkbutzen» Hesper
(Dir.: Mme Astrid Barthel)
- «Les Choeurs Jean-Pierre Kemmer»
(Dir.: Jean-Pierre Kemmer)
- Piano an Uergel: Jean-Pierre Kemmer
Solist: Jos. Thinnés

Ein Ziel vor Augen

In so manchen Artikeln vorhergehender Sacrifiés-Bulletins wurden Zwangsrekrutiertenprobleme beleuchtet, rein sachlich in Teilstücke und Perspektiven auseinander gelegt, Einzelfälle und Schicksale, Facetten in einer Vielfalt ohne Ende. Und wir schreiben nicht ohne Grund; uns widerfahrne Ungerechtigkeiten sind dazu ausreichende Motive, die sich bis zu ersten Programmpunkten am großen Regierungstisch entwickelt haben.

In eben dieser Gedankenrichtung liegt auch das in der jetzigen Auftragsperiode unserer Föderation visierte Ziel als Ehren- und Hauptanliegen. Es geht um die Modifikation des Artikels 36 im Kriegsschädengesetz, handelnd über die Anerkennung der Enrôlés de force als Victimes Patriotiques. Parallelforderung ist die (fakultative) Frühpensionierung der Enrôlés, d. h., daß die Erschwernisklausel im 1974er Pensionszuschlagsgesetz für Kriegsoffer in Wegfall kommen soll. Diese Bedingung heißt Zweidrittel- oder 66,66% ige Invalidität, die mitschuldig (!) ist am Tode (frühzeitig) so mancher unserer Leidensgefährten, sie, denen amtlicherseits ein so hohes Maß an Invalidität nicht zuerkannt worden war. — Es ist leicht, die Verantwortung für krasse Fälle einer unzureichenden Gesetzgebung zuzuschreiben, sich dahinter zu verschanzen. —

Für die Spätfolgen der Zwangsrekrutierung drängt sich die Ursachenbehandlung auf. Soforthilfe ist vonnöten. Das 'gefährliche Alter', so die Wechseljahre im Volksmund, beschränkt sich im Falle Enrôlés bewiesenermaßen nicht nur auf einen medizinisch mehr oder weniger genau bestimmten pathologischen Alterungszeitraum, vielmehr erweitert es diesen, rückt in viel jüngere Altersstufen vor. Gleichzeitig ist die Kadenz der Sterbefälle in dieser Zeitspanne zu intensiv. In einfachen, klaren Worten: Viel zu viele Zwangsrekrutierte sterben viel zu früh!

Und 35 Jahre nach Kriegsende gilt es diese Notzeichen zu verstehen. Abhängige der Kriegsfolgen, Naziopfer, haben Anrecht auf Verständnis und Entgegenkommen der Nation.

Es bedarf dazu nur eines kleinen Schrittes in Richtung Erweiterung unserer heutigen, also bereits bestehenden, Sozialgesetzgebung. **Man** sagt, daß **man** Paragraphen humanisieren kann, d. h. also, daß **man** sie je nach Sonntags- oder Montagslaune manipulieren kann, abhängig auch noch von entwürdigenden Bittgängen. Nein, solche Paragraphen wollen wir keine! Härtefälle verlangen präzise, kniefallunabhängige Bestimmungen.

Wenn es um Gesundheit und Leben geht, wird aus erkenntlichen Gründen Präventivmedizin propagiert. In unserem Falle, Zwangsrekrutierte

tierte und ohne Ausnahme alle Naziopfer, wäre die Frühpensionierung die Vorbeugungsbehandlung par excellence, und sie wäre lediglich eine Spätrealisierung für das der Heimat Geopferte.

Luxemburg hat oft bewiesen, wie groß ein Land trotz geringer Flächengröße sein kann, wie moralisch hochstehend es ist und mit welchen ethischen Grundsätzen es mißt. Möge sich unser Vokabularium aller Elogen nicht hier erschöpfen. Nationale Solidarität symbolisiert das große Wort Patriotismus, ohne sie ist er nur Farce.

Und da gibt es letztere in Form einer makabren Statistik! Bestellt und gestellt von professionellen Anti-isten, nennen wir sie schonungshalber nur unsere Quasi-Gegner. Statistisch, also «wissenschaftlich nachgeforscht», soll diese graphische Unzier vor den Augen des Volkes das genaue Gegenteil unserer Argumentation sein. Und da fliegt alle Scham vor die Hunde. Scheut man sich doch nicht, die allzu hohe Sterblichkeit der Enrôlés-Generation als ganz normal darzustellen, sie sei nicht höher als die, ihr frigides Fachwort, Normalrate irgendwo anders. — Da werden reale Tatsachen in Frage gestellt, da wird nicht abgewogen, geschweige denn die Goldwaage benutzt, Zartgefühl und Takt einer in jeder Hinsicht schicksalbehafteten Generation gegenüber kennen diese Brüder nicht.

D'Sproochemotioun.

Eis Châmber, al a respektabel, gouf Kréinungshal,

si hat nach ni esou een Zeremoniell gesin:
Hand an Hand hun all eis Deputéiert drop gehal
fir d'Mammesprooch ze kréinen . . . a si gouf
Kinnigin.

d'Klacke lauden et am Ländchen iwverall
an zielen di se vun Hämehchléift esou vill,
an d'Doyenne vun eise Kiirchen, eis Cathedral,
spillt d'Hemecht op hirem Klackespill.

A mir erliewen eis Mammesprooch all Dag
an 't as esou eppes Léiwes drun,
ee seet, si wir eis hëllechst Saach,
en aneren, et wir dat Schéinste wat mer hun.

Iwwer e neie Wierder-Mosaik gët nogeduet
fir eis Mammesprooch méi auszubauen:
Wuert u Wuert gin d'Hastäng unenee geluet
op e Granitfong, an dat as eist Vertrauen.

siuda robert

Nun darf jeder Enrôlé sich ausmalen mit welcher 'Kompetenz' und mit welcher Begeisterung unsere Probleme, und dies schon Jahre lang und endgültig . . . unter den berühmten Teppich gefegt worden wären, hätten sich Ons Jongen nicht landesweit zur Selbstwehr zusammen geschlossen.

Mediziner in unseren Reihen, Enrôlés wie du und ich, Kenner der Materie und leider oft genug Zeugen der Not so vieler unserer Kameraden, bestätigen und streichen hervor die stark verringerte Lebenserwartung der Zwangsrekrutierten, die Frühalterung, wo von 10 und mehr Jahren die Rede geht. Der kausale Zusammenhang der vorgenannten Symptome mit den Strapazen und dem für gerade den luxemburgischen Zwangsrekrutierten spezifisch hohen Verschleiß an Nervensubstanz im zweiten Weltkrieg ist zu evident, um von Fachleuten übersehen zu werden.

Warum nun eigentlich das lugubre statistische Spiel mit einer Generation und einer der hehrsten Epochen unserer Geschichte? Der Zweck ist zu ersichtlich, als daß es noch weitere Erläuterungen bedürfte!

Und eines mit auf den Weg: Wir verstehen Nationales Zusammenstehen als Spiegelbild unserer Nationalen Identität. Unser Emblem war, ist und bleibt unsere Hemecht ohne politische Farbe, und diese Tatsache vereint die Enrôlés. Sogar bombenfest. Sehr zur Nachahmung empfohlen!
siuda robert

PoW-Camp Compiègne

Petites nouvelles
GRILL - PARTY

Notre grill-party annuelle aura lieu **dimanche le 28 septembre** comme toujours dans la grange de notre copain Théo Jones au Kirchberg.

Le menu se composera de Judd mat Gärdebounen, pommes au lard, glace (midi) ainsi que d'une assiette froide (soir).

Dans le prix dérisoire de **250.- francs** seront en outre compris le café, le lait, le pain, le sucre ainsi que toutes les boissons à discrétion!!!

Le programme détaillé de notre fête sera communiqué par lettre circulaire.

Réservez-vous dorénavant le dimanche 28 septembre!

GENERALVERSAMMLUNG der

Association des Survivants des Enrôlés de Force

Am vergangenen 15. März d. J. fand im Café du Commerce in Luxemburg die Generalversammlung vorbenannter Vereinigung statt. Präsidentin, Mme Josée REEFF, eröffnete die Versammlung. Sie begrüßte die Ehrengäste und die zahlreich erschienenen Mitglieder und hieß alle herzlich willkommen. Anschließend trug sie den Tätigkeitsbericht für das Jahr 1979 vor. Ihm war zu entnehmen, daß der Vorstand in diesem Jahr, kurz nach der Gründung der Vereinigung, eine sehr rege Tätigkeit entwickelte. Manche Witwen erst kürzlich verstorbener E.d.f. wurden beraten; Delegationen des Vorstandes nahmen an zahlreichen Manifestationen, Feiern und Versammlungen der E.d.f. teil. Bedeutend war ebenfalls der Beitrag des Vorstandes und vieler Mitglieder der Vereinigung während der Wahlkampagne anlässlich der Legislativwahlen vom 10. Juni 1979. Mit Genugtuung sei der große Erfolg der E.d.f.-Listen verbucht worden. Sehr zufrieden war man aber auch mit dem Ergebnis des im Bonneweger Eisenbahner-Casino organisierten «Kaffiskränzchen».

Nach der Berichterstattung der Kassiererin und den Kassenrevisoren, sprachen über aktuelle Angelegenheiten die Mitglieder des Vorstandes der Föderation: J. Hames, B. Jacob, dann Rechtsberater und Deputierter Jean Gremling, sowie Deputierter und Mitglied des Vorstandes der hauptstädtischen Sektion der E.d.f., Pierre Frieden und abschließend letzterer Präsident A. Frisch.

Alles in allem war es eine sehr interessante Generalversammlung, in welcher die aktive Teilnahme der einzelnen Mitglieder am Wirken der Assoziation durch eine rege Diskussion unterstrichen wurde.

Mit einem Appell der Präsidentin an alle Versammelten, in Zukunft ebenso tatkräftig wie bisher mitzuarbeiten, und dem Wunsch, daß ebenfalls die derzeit abwesenden Mitglieder zur Generalversammlung kommen möchten, wurde die Versammlung aufgehoben und man gab sich ein Wiedersehen zu selbiger Gelegenheit im nächsten Jahr.

s. n.

Sektion Luxemburg

GENERALVERSAMMLUNG

Am vergangenen 30. Mai fand im Café du Commerce in Luxemburg die Generalversammlung unserer hauptstädtischen Sektion statt. Letztere zählt gegenwärtig 670 Mitglieder.

Eingangs seiner Eröffnungsansprache begrüßte Sektionspräsident André Frisch die zahlreich erschienenen Kameradinnen und Kameraden der Sektion, sowie unseren Nationalpräsidenten und Deputierten Jos. Weirich, verschiedene Mitglieder des Zentralvorstandes, der «Amicale des Anciens de Tambow», der «Ligue Luxembourgeoise des Mutilés et Invalides de Guerre 1940-1945», der «Volontaires de Guerre 44-45», der «Association des Survivants des Enrôlés de Force» und der «Amicale PoW-Camp Compiègne».

Eine Reihe von Kameraden hatten sich entschuldigt. Sie konnten an besagtem Abend nicht an der Generalversammlung teilnehmen, weil sie andersweitigen Verpflichtungen nachkommen mußten. Unter ihnen zählte A. Frisch auf: Minister Boy Konzen, membre du Comité de Haut Patronage pour la construction du Musée de la déportation civile et militaire à Hollerich; Guy de Muysen, Maréchal de la Cour, membre de l'exécutif du Comité de Gérance; Notar Lucien Schuman, membre de la commission juridique du Comité de Gérance, und Deputierter Hary Ackermann, membre du Comité d'Honneur.

In einer Schweigeminute gedachte man der vielen Leidensgefährten von einst, männlichen wie weiblichen Geschlechts, die während der militärischen Deportation ums Leben kamen, wie aber auch derer, die nach ihrer Rückkehr aus der Verbannung und bis zum heutigen Tag frühzeitig gestorben sind an den Folgen der Zwangsrekrutierung. Am Vorstandstisch war ein Platz leer. Es war die Stelle, an der Vorstandsmitglied Norbert Rodesch hätte sitzen sollen. Ein Strauss roter Rosen zierte ihn. Norbert Rodesch war unerwartet und viel zu früh am 21. Mai 1980 gestorben. Nachträglich sprach A. Frisch seiner Witwe und seiner Tochter öffentlich aller E.d.f. Beileid aus. «De Verloscht vun eisem gudde Frënd a Komerod Norry, dee ma'm Ruban en argent ausgezeechend war, huet äis schmärzlech getraff. Mir werden hien ëmmer vermessen», — sagte A. Frisch.

Der Präsident dankte der Presse und «Radio-Lëtzebuerg» für ihre stets zuvorkommende Mitarbeit in der Vergangenheit. Weiter dankte er der Stadtverwaltung, insbesondere aber dem Bürgermeister, Madame Colette Flesch und dem Gärtner der Hauptstadt, der die Anlagen des «Monument de la déportation civile et militaire» am Bahnhof Hollerich stets und ständig in gutem Zustand erhalte.

Zum Jahresbericht übergehend, sagte A. Frisch einleitend, er möchte ihn in kurzgefaßter Form präsentieren. Es habe keinen Sinn, alle Zusammenkünfte des Vorstandes aufzuzählen und wie oft dieser oder jener daran teilgenommen habe. Man habe alles und das Beste getan, sich überall dort eingesetzt, wo es nötig war. Man sei überall dort vertreten gewesen, wo erwünscht. So auch in Hinzert, wo leider einige unverbesserliche Gegner der E.d.f. einen bedauerlichen Zwischenfall heraufbeschwoeren, was, wie bekannt, dazu führte, daß unsere Delegation unverzüglich, vorzeitig von dort nach Hause fuhr. Der Präsident zählte alsdann ein gutes Dutzend öffentlicher Manifestationen auf, an denen die hauptstädtische Sektion sich im Laufe des Jahres 1979 beteiligt hatte. Seine Ausführungen abschließend, sagte A. Frisch wörtlich:

Mir müssen awer zwee ganz besonnësch wichteg Ereegnesser erfirhiewen an zwar d'Wahlen 1979, wou mir am Fong geholl **zwee Députierten** an d'Chamber era kritt hun, an zwar onse Nationalpresident, de Jos. Weirich, an onse Conseiller Juridique, de Gremlengs Jang

— an dann am November d'Bildung vum Comité de Haut Patronage an vum Comité de Gérance fir de Mémorial de la Déportation Civile et Militaire zu Hollerech op der Gare.

Do könne mir ganz besonnesch stolz drop sin, dat S.K.A. de Groußherzog JEAN spontan d'Presidentschaft vum Comité de Haut Patronage ugeholl huet.

Déi aaner Member vun deem Comité solle nach spéider publizéiert gin.

Fir d'Presidentschaft vum Comité de Gérance sin ech als President vun der stater Sektion bestëmmt gin— an ech soen merci fir déi grouss Eier déi mir domat gemaach gouf.

Mir hun ausserdeem de ganze Comité vun onser Sektion an de Comité de Gérance opgeholl.

Dee Comité as dann a verschidde Kommissiounen opgedeelt gin. Et huet awer fir den Ablak kee Sënn fir elo an d'Détailler anzegoen.

Ech wollt iech awer trotzdem d'Nimm vum Exécutif ugin:

André Frisch, Président
Albert Pundel, Secrétaire général
Ernest Steichen, Trésorier général
Nékel Hermes, Trésorier adjoint

Assesseurs:

Guy de Muysen, Maréchal de la Cour
Francis Bley, Ministère des Transports
Justin Kohl, Directeur général CFL
Ernest Junck, Directeur adjoint CFL
Henri Treff
Charles Clemens
Camille Hansen
Rose Molitor-Hatz
Remy Ries

Der Kassenbericht

wurde vorgetragen von Kamerad Ernest Steichen. Seinen Ausführungen zufolge, konnte man feststellen, daß die Finanzen der Sektion in Ordnung sind. Die Buchführung habe er von dem allzu früh verstorbenen Kam. Roger Zander übernommen, der zeitlebens die Sektionskasse mustergültig verwaltet hatte. Seine Buchführung sei exemplarisch gewesen.

Als Vize-Präsident der Sektion wolle er das von Roger Zander innegehabte Amt so lange verwalten, bis man einen neuen Kassierer ernannt hat. Nach dem Bericht der Kassenrevisoren Pierre Scheer und Jean Wagner, wurde Ernest Steichen Entlastung gegeben für seine mühevollen Arbeit.

Der demissionäre Sektionsvorstand wurde durch Handaufheben einstimmig für weitere Jahre in sein Amt eingeführt. Die Kassenrevisoren Scheer und Wagner wurden für ein weiteres Jahr in ihrem Amt bestätigt.

Solidaresch sin!

Den Versammelten gab Nationalpräsident Jos. Weirich Aufschluß über die Probleme der Zwangsrekrutierten und erläuterte die diesbezüglichen Forderungen. In diesem Zusammenhang sei sonder Zweifel die Willenserklärung der gegenwärtigen Regierung zu begrüßen, nämlich, die bis Ende 1980 in Aussicht gestellte definitive und uns zufriedenstellende Lösung unseres Problems. Die inzwischen aufgenommenen Arbeiten und die Verhandlungen der Regierungsdelegation mit einer solchen unseres Föderationsvorstandes mache Fortschritte. Doch sollte niemand sich zu früh freuen, denn noch würde kein konkretes Resultat vorliegen. Jos. Weirich bedauerte den Tod von Kam. und Minister Jean Wolter, der zur Regierungsdelegation gehörte und durch Jean Spautz ersetzt wurde.

Nach den Wahlen vom 10. Juni 1979 habe sich einiges zu Gunsten der Zwangsrekrutierten geändert. Ohne diesen schwerwiegenden Schritt, den wir damals taten, würde niemand mehr von den E.d.f. sprechen. Was seitdem geschehen ist, sei dennoch kein Grund zum Jubeln, meinte der Nationalpräsident. Und er war ganz in seiner Rolle, alle Anwesenden zu Solidarität aufzurufen. Denn jeder muß sich bewußt werden, daß wir noch lange nicht auf der gewonnenen Seite stehen.

Alsdann entwickelte Präsident Frisch das Programm für 1980. Das Hauptanliegen, wie könnte es anders sein?, ist die Realisation des «Mémorial» und des Museums der zivilen und militärischen Deportation am alten Bahnhof in Hollerich. Der Präsident gab bekannt, daß Kam. Albert Pundel allmögliche Gegenstände und Dokumente aus der Kriegszeit entgegen nimmt, die dann später im Museum ausgestellt werden.

Währenddem A. Frisch seine Ausführungen beendete und alle Anwesenden aufforderte, wie

in der Vergangenheit fest zusammen zu stehen, wurde im Saal eine «quête» vorgenommen zugunsten des «Mémorial de la déportation civile et militaire», die den Betrag von 6.200 Franken

20. Abrël 1980

Kongress

vun der

Association des Enrôlés de Force, Victimes du Nazisme

(I. Suite)

Aktivitéitsrapport

24. 6. 1979 Promenade surprise vun den E.d.f. zu Jonglënster. Bedeelegt waren 35 Equipen mat 143 Erwuessener an 7 Jugendlécher ënner 15 Joer. De Challenge vun der Fédératioun gouf gewonnen vun der Amicale «PoW-Camp Compiègne». Well aussergewöhnlech gut organiséiert, hat des Promenade surprise e grouss Succès. Villmols Merci de Komerodinnen a Komeroden vun der Jonglënster Sektion.

28. 6. 1979 Sëtzong vum Fédératiounscmité.

8. 7. 1979 Commémoratiounsfier zu Gréivemaacher.

9. 8. 1979 Am Fédératiounscmité gët d'Journée commémorative nationale vun den E.d.f. preparéiert.

1. 9. 1979 En aremséileegn wéi trauregen Tëschefall am KZ zu Hinzert suergt fir Schlagzeilen an den Zeidongen. Bei Geléenheet vun der Aweihung vun enger Stèle gouwen eis véier Vertrieeder, déi enger Invitatioun vum Comité d'organisation gefollegt waren, a wou et ubruecht war, dat si do waren, gouwen vun en etlech Leit dermoossen provozéiert a beleedegt, dat si et virgezun 'hun, Hinzert fréizäiteg ze verlossen.

8. 9. 1979 Eis Organisatioun empfängt beim Monument National um Kanounenhilwel d'Union des Invalides, Anciens Combattants et Victimes de guerre» aus dem Kanton Villé (Elsaß).

9. 9. 1979 Journée commémorative nationale vun den E.d.f. Si war ganz gut besicht. Als Vertrieeder vum groussherzoglechen Haff huet den H. Huy De Muysen drun deelgeholl, weider de Komerod Jean Wolter, dee leider elo schon dout as, den H. Aloyse Weirich, President vun der Hinzterter Amicale, den H. Justin Kohl, General-Direkter vun den CFL, de Léo Beckius, President vun de Volontaires de guerre, fir der nëmmen en etlech hei opzezielen.

Eis Journée commémorative as kee Freedendag. Et as en Dag, wou mer deenen Dausenden vun onse Komerodinnen a Komeroden gedenken, déi nët méi ënner äis sin. E spezielle Merci den Deputierten, déi mat ons sech d'Zäit

erbrachte. Weitere Spenden sind auf das Post-scheck-Konto Nr. 44900-86 (Mémorial de la Déportation) einzuzahlen.

s. n.

geholl haten. Entschëllegt mech, wann ech beim Nennen vun hire Nimm ee sollt vergiessen: Ed. Juncker, Jean Gremling, Pierre Frieden, J.-P. Dichter, F. Rau, Dr. Nic. Majerus a Jos. Weirich. Dat huet ons all gefall, an ech géing hei soen, anerer géinge mir nët heemschëcken, wann si bei äis kéimen.

15. 9. 1979 D'Jongen, déi an de RAD no Rehfelde verschleeft gi waren, hun sech zu lechternach getrafft.

20. 9. 1979 Am Fédératiounscmité gët den Tëschefall vun Hinzert diskutéiert an et gin en etlech Bréif an Artikelen doriwwer geschriwen. Esou guer onsen groussherzoglechen Haff as drun interesséiert, a frot Renseignementer.

Vum H. Helminger krute mer matgedeelt, dat d'Gesprécher Reiffers-Moeller elo offizielle Charakter kréien.

21. 9. 1979 De President vun der Réiser Sektion, fréiere Member vun der Fédératioun a Sekretär vun der LLMIG, de Komerod Léo Renard gët zu Wolz begrüewen.

23. 9. 1979 Ons Komeroden vun der Amicale «PoW-Camp Compiègne» hun eng Grill-Party um Kierchbiereg.

29. 9. 1979 Déi Novgoroder Komeroden hun dest Joer hirt Treffen zu Péiteng.

30. 9. 1979 Zu Klierf sin déi Pinne-Jannowitz fir hiren 20. Konveniat zesummen.

14. 10. 1979 Lokal Journées commémoratives zu Mamer, Monnerech a Mertert/Waasserbëlleg.

18. 10. 1979 Sëtzong vum Fédératiounscmité. Et gin eng Reih Kommissiounen gebilt fir onsem Deputierten Jos. Weirich ze hëlfe bei sengen Arbechten an der Chamber.

22. 10. 1979 Rëmlénger Journée commémorative.

26. 10. 1979 Zu Réiden gët e gudde Komerod begrüewen, a. z. de Vic. Neu, porteur vum ruban en or.

27. 10. 1979 Déi Ettelbrécker Komeroden hun hir Generalversammlung.

27. 10. 1979 Zu Esch-Sauer sin déi Peenemünder zesummen.

1. 11. 1979 Am Numm vum Comité central léen d'Komeroden aus dem Comité vun der stater Sektouen Blummen néier beim Monument um Kanounenhiwwel a bei deem op der Hollerecher Gare.

7. 11. 1979 Eng Entrevue mat dem Staatsminister Pierre Werner hat onse President Weirich desen Dag, wou och de Kom. Ed. Juncker derbäi war. Den Här Werner huet sech op de Regierungsprogramm beruff a formell versprach, d'Léisong vum Zwangsrekrutierete-problem wir fir 1980.

10. 11. 1979 Zweek Komeroden vum Comité central waren bei onsen Tambower Komeroden, déi hir alljärelech Journée mat Generalversammlung haten.

10. 11. 1979 Ons Dammen vun der Association des survivants des E.d.f. haten dee Nomëtteg zu Bounewee am Eisebunner Casino e Kaffiskränzchen, an si haten e schéine Succès.

11. 11. 1979 Dikkrecher Journée a Generalversammlung. Eis Komeroden vun do gouwen bei der Occasion genee Détailler iwert de Calvaire vun den E.d.f. bekannt, deen si zu Dikkrech opriichten. Wéi der iech erënnere kënn, war d'Stad Dikkrech sengerzäit ferm mat am Rennen fir den Emplacement vum Monument National, dat dann awer op de Kanounenhiwwel stoe koom. Et as ze verstoen, dass dat deemols eng Déceptioun fir ons Dikkrecher Komeroden war. Well si awer e valabelen Souvenir un de Leidenswee vun den E.d.f. virun Aen haten, hun si sech entschloss e Calvaire zu Dikkrech opzeriichten. All Respekt fir hire Courage an hiren Arbechtsäifer.

9. 11. 1979 Eis Komeroden Weirich, Hames, Jacob an onse Frënd André Hohengarten haten eng Entrevue mat dem polneschen Ambassadeur, deen zu Bréissel as, am Zesummenhank mat en etleche Froen, déi ze klären blouwen, fir dat e Monument um Kierfecht zu men, fir un déi lëtzebuergesch Affer ze erënnere.

Slonsk (Sonnenburg) operiicht gi kann. Och solle de Lëtzebuurger Fuendel an eng Plaque mat Schrëft an d'KZ Auschwitz/Birkenau kommen.

15. 11. 1979 De Fédérationscomité beschléisst, dat onsen Deputéierte Jos. Weirich sech an der Chamber beim Vote iwwert d'Erhéien vun Deputéierten-Diäten soll enthalen.

23. 11. 1979 Eis lechternacher Sektouen huet hir Generalversammlung.

Dee selwechten Dag war och d'Réunion constituante vun dem Comité pour l'aménagement de la gare de Hollerich en musée de la déportation civile et militaire.

26. 11. 1979 De Lëtzebuurger Bréifdréierverband hat eng Entrevue mat enger Delegatioun vun onsem Fédérationscomité.

30. 11. 1979 Sëtzung vum Fédérationscomité.

11. 12. 1979 Eng Délégatioun vun de professeurs-aspirants besprecht hir Pro-

blemer mat Leit vun onser Fédérationscomité.

15. 12. 1979 Generalversammlung vun der Jonglënster Sektouen.

16. 12. 1979 Aweihung vun dem Monument aux Morts zu Consdorf.

26. 12. 1979 Eng Mëss fir déi Gefaalen a Vermësst gët zu Dideléng gehalen.

Un all dese Sëtzungen, Evénementer, frouer a manner frouer, waren ëmmer en etlech Membere vum Zentralcomité derbäi. A Kuerzform geseit dat esou aus :

Reng Comitëssëtzungen waren 27, an drun deelgeholl hun :

Adam Bert	23
Baddé Charles	18
Bolmer Jhemp	25
Clees Jos.	24
Coner Julien	10
Hames Jheng	22
Hamer Corn.	5
Hamilius Jhemp	4
Jacob Benny	25
Noel Mil	12
Nurenberg Mady	14
Olsem Emile	23
Steichen Ernest	16
Steffen Marguerite	16
Weirich Jos.	26
Mme Devillé	11
Mme Reeff	13

Arbechtssëtzungen, Generalversammlungen vun de Sektouen, Wahlversammlungen, Entrevuen a.s.w. waren der 82. Deelgeholl hun :

Adam Bert	16
Baddé Charles	13
Bolmer Jhemp	21
Clees Jos.	11
Coner Julien	7
Hames Jheng	31
Hamer Corn.	2
Hamilius Jhemp	3
Jacob Benny	39
Noel Mil	15
Nurenberg Mady	10
Olsem Emile	32
Steichen Ernest	12
Steffen Marguerite	9
Weirich Jos.	44
Mme Devillet	3
Mme Reeff	3

Duerbäi kënn nach all déi Arbecht, déi ons Redaktioun vum Bülletin «les Sacrifiés» leescht. Déi Stonnen sin einfach nët ze zielen. Et gët dann nach zwee Komeroden, déi et ganz verdingen hei erviergestrach ze gin. Mir hun déi béid esou ze soen nëmme geléint, mais si hun gewaltig Arbecht geleescht, besonnesch esou am vergaangene Joer. An dat sin de Beffort Armand an de Glodt Jos.

E spezielle Merci huet sonner Zweiwel onse Frënd, de President vun den Tambower, de Scholer Metty verdingt. A villen Sektouensversammlungen huet hien d'Associatioun vertrat

an esou den Comité central ganz wesentlech entlaascht.

Dir hut elo kënnen feststellen, dat och am vergaangene Joer är Komeroden aus dem Zentralcomité vill ruechter d'Land gereest sin. Si hun zesummen zech-dausende Kilometer mat hiren Autoen eroofgedrescht, ëmmer am Asaz fir d'E.d.f. a fir ons gerecht Cause. Mais, wéi der elo gläich aus dem Rapport vum Caissier général, Mil Noel, héire wèrd, gouf ons Keess domadde glat nët belascht. D'Gehälter vun äre Komeroden am Zentralcomité sin nët indexiert, an et krit keen e Frang, an d'Haussen um Benzin huet eis Kees nët gespuert. Fir d'Associatioun as de Bezinspräis nach ëmmer dee selwechten. E kascht si näischt. Bëlleger geet et nët!

Dir gesit also, dat är Komeroden aus dem Zentralcomité sech voll a ganz asetzen, kee Su a keng Méi scheien, an hir Fräizäit afferen, fir Joer aus Joer an op der Bresch ze stoen a stéits a stännech d'Cause vun iech an ons all verdeedegen.

Et mag sin, dat ech är Gedold mat mengen Ausféirongen e besselche staark strapaziert hun. Ech wees, esou en Tätigkeetsbericht as, wann e viirgedroe gët, eng drèche Saach. Ech hun d'Strass och dréchen elo. Mais wann der dann bedenkt, wéivill Méi an Affer et déi Komerode kascht, fir des ongewéinlech Aktivitéit ze entwëckelen, da war dat hei dat klëngstent Iwwel.

Oofschléissens hun ech e Wonsch: Et war en uregt Joer, dat vun 1979. Et as mat haarde Bandagen gekämpft gin. Et sin ënner Komeroden och haart Wierder gefall. Ons Festong huet wuel geziddert, mais gefall as se nët. Wann och emol desen oder deen enger anerer Meenong war, oder wann et e Komerod gouf, deen op anere Bord'en méi fest engagiert war, as dat säi gut Recht. Ech mengen, egal wou ee stong, an et huet ee sech do voll agesaat am Sënn vun onser gerechter Saach, dann huet ee seng Pflicht gemeet. Mir wollten a wëlle jo keng Partei sin. An der Wahlkampagne hu mer Propaganda géint d'Parteidisziplin a fir d'fräi Meenong vu jidderengem gemaach. Loosse mer des fräi Meenong respektieren, fir dat mir an eis Nokommen enger wierklecher Demokratie kënnen liewen.

Zousätzlech zu deem wat ech gesot hun, nämlech mir wire keng Partei, muss ech eppes drolech eservierhiewen, a. z., mir wëssen dat eng vun onse Sektouen de Subsid gestrach krut, deen se bis dohin vun der Gemëng krit hat, mat dem Argument, d'Sektouen hât elo politesch Aktivitéit entwëckelt. De Contraire as enger vun onsen eislécker Sektouen passiert. Si krut hire Subsid bedeidend opgebessert. Dat mag verstoen, wéi kann!

Loosse mer bei esou Boboen nët stoe bliwen, mais virun ons kucken. Mat zwee Deputéierten kënnen mir eise Problem nët geléint kréien. Mir brauche si all, déi guddes Wëlls sin. Et besteet berechtigt Hoffnung. Mais ge-

wonn hu mir nach nët! Mir mussen nach ëmmer een deen aneern hun, a mir mussen weider grad esou fest zesummenhaalen wéi an der Vergaangenheet, an de Motto vum Kongress wouer maachen. Well nëmme an der Eenegkeet läit ons Stärkt!

* * *

Nodeem den Applaus opgehéiert hat, mat deem dem Bolmer Jhemp säin Aktivitéitsrapport quittiert gi war, sot de Jos. Weirich him am Numm vun ons all villmols Merci. Wierklech onse Komerod Jhemp huet sech senger Aufgab op eng direkt brilliant Manéier entleedegt. Et war guer nët lüch, all dat an esou kuerzer Zäit résüméiert duerzeléen, wat am lëschte Joer lass war, well nach seelen virdrun gouf et esou eng intensiv Aktivitéit an onser Associatioun, wéi am Joer 1979.

De President profitiert dervun, wéi e virum Micro stong, fir en etlech Invité'en ze begréissen, déi an der Tëschenzäit agetraff sin. Et sin d'abord emol déi zwee Verrieder vun der Resistenzorganisatioun LRL, d'Hären **René Guirsch** an **Christophe Christophory**. Hinne béiden villmols Merci, dat si op onse Kongress komm sin. Wéi héich dese Gest vun deene béide Männer appréciiert gouf, huet dee formidabelen Applaus bewisen, deen ons Delegiert hinne gin hun.

Weider begréisst onse President dann och déi Dammen vum Comité vun der Association des Survivants des E.d.f., d'Verrieder vun der Ligue Luxembourgeoise des Mutilés et Invalides de Guerre 1940-1945 an eng Delegatioun vun der Amicale des Anciens de Tambow, an eng aner vun dem Parti Socialiste Indépendant (PSI). Duerno gouf de Jos. Weirich dem Caissier général, Mil Noel, d'Wuert, fir de Rapport vun der Kees ze maachen.

Rapport iwwert d'Finanzen

Onse Komerod Mil Noel leed dem Kongress e ganz détailléierte Rapport iwwert d'Finanzlaag vun der Associatioun vir. Et as dat eng helle Wull vun Chifferen, déi mer hei nët repetéiere wëllen. Hale mer jüst fest, dass dem Mil sengem Rapport no d'Finanzen vun onser Associatioun gut sin, trotz deene sëllegen extraen Dépenses am vergaangene Joer. Beim Joersoofschloss huet sech zwar en Defizit vun genee 52.014 Frang ergin, wat awer nët tragesch as, well ons Finanzen duerwéinst nët duercherneen gerdoden.

Hei hu mer dat bestätecht krut, wat de Bolmer Jhemp kuerz virdu gesot hat, nämlech, fir d'Associatioun as de Bezinspräis nët an d'Luucht geklotert. Grad esou wéineg hun d'Gehälter vun den Zentralcomitésmembere d'Kees belascht, well et krut keen e Su an all déi Komeroden, déi op Wahlleschte figuréiert hun, waren esou léif an hun hir Déplacementen uechter d'Land selwer finanzéiert. Nët d'Kees vun

der Associatioun huet eppes dovun gespuert, mais déi Komeroden hun et un hirem eegene Portmonni zimlech gut enuecht geholl.

De Mil Noel deelt der Versammlung dann nach oofschléissend mat, dat am lèschte Joer zwou Familjen vun E.d.f., déi den Doud vun engem vun hire Familjememberen ze bekloen haten, de Wonsch haten, en Don fir d'Associatioun oder fir d'Monument um Kierfecht zu Sonnenburg ze maachen, aplaz vu Blummen. Am Numm vun allen E.d.f. seet de Mil Noel deene Leit Merci fir hire schéine Gest an empfielet aneren hinnen et no ze maachen.

Als Spriecher vun de Keesrevisoren deelt de Jos. Benoit der Versammlung mat, dat si d'Kees kontroléiert hun. Et huet alles geklappt. De Mil Noel hätt eng wonnerbar Arbecht gelescht, a freet d'Delegéiert dem Keessier vun der Associatioun Décharge ze gin. Wat dann direkt geschit as.

Neiwahl vum Comité

Turnusgeméiss huet dest Joer een Deel vun den Zentralcomitésmemberen erneiert mussen gin. Austriedend, mais erëmwielerbar, well se hir Kandidatur gestallt haten waren: Clees Jos., Coner Julien, Hames Jean, Jacob Bernard, Noel Emile, Mme Steffen Marguerite an Weirich Jos.

Ausgetrueden aus dem Zentralcomité as och de Komerod Jhemp Hamilius. Wéinst sengem schlechte Gesondheitszoustand huet hien drop verzicht fir eng nei Kandidatur ze stellen. De President bedauert et, dat de Frënd Jhemp nët méi kann am Comité derbäi sin. Hien seet him Merci fir d'Arbecht, déi en an de vergaangene Joer gelescht huet, a leet him un d'Häerz seng Gesondheet ze schounen a sech ze versueren, fir dat mir hien nach laang bei ons hun. Et wir gut ze verstoen, dat et e Komerod gët, deen esou Strapazen, wéi mir se elo an deene lèschte Joer matgemaach hun, nët méi gewuess as.

An d'Plaz vun dem Hamilius Jhemp proposéiert d'Sektioun Esch de Komerod Steil Jéng. Eestëmmeg hun d'Delegéiert de Komerod Steil an déi aner, déi an der Austrëtsserie waren erëmgewielt, an domadden as den Zentralcomité fir zwee weider Joer a säin Amt agesaat.

Enrôlés, opgepasst !

Jos. Weirich :

Léiw Komerodinnen a Komeroden!

Ech sin chargéiert iech e praktescht Viirgoen auserneen ze leen, fir an der Zukunft e bessert Zoustellen vun onsem Bülletin ze garantéieren.

An der Vergaangenheet as et leider all ze dack viirkomm, dat zimlech vill Komerodinnen a Komeroden ons matgedeelt hun, dat si hire Bülletin «les Sacrifiés» nët vun der Post zougestallt kruten. Dat as nët an der Reih! Mir hun dann gläich der Post frësch Kaarte gemaach,

well mir ugeholl hun, op deenen zoustännegen Postbüroen wäre keng Kaarten.

Leider huet sech eppes anescht erausgestallt. An 99 vun 100 esou Fäll koumen dann des Kaarten nees z'rëck mat dem Vermierk: **Double emploi**. Also loug et nët un onse Leit, déi sech ëm d'Zoustellen vun dem Bülletin un ons Abonnenten këmmere, mais ganz einfach un der Post.

Wann an Zukunft ee Komerod seng Zeidong nët vun Bréifdréier zougestallt krit, da soll e fir d'éischt bei diem reklaméieren, oder an der zoustänneger Post, firwat a wéisou e säin Bülletin nët geliiwert krut. Meeschtens läit de Fehler do.

Wann iech gelift, sot äre Leit aus de Sektiounen dat. Wann se dann nach ëmmer de Bülletin nët zougestallt kréien, eréischt dann mellet ons et. Wichtig as et, dat eng Kaart op der Post läit. Frot do no, wann desen oder deen enges Dags emol seng Zeidong nët kréie sollt.

Huet nach ee Komerod eng Fro?

Well keng Froe méi gestallt gouwen as de Nationalpresident weidergefuer :

Appell

Léiw Komerodinnen a Komeroden !

Wa mir un eist Ziel komme wëllen, da mussen mir ons Solidaritéit dokumentéieren, at dat esou no bannen ewéi no baussen. Et geet nët duer, dat déi puer Komeroden aus dem Zentralcomité sech praktesch Dag an Nuecht asetzen fir d'Cause vun allen E.d.f., a sech dropmaachen. Mir brauchen virun allem iech, jidder Komerodin a Komerod am ganze Land. Dir musst an äre Sektiounen weiderfueren, wéi der dat bis elo gemaach hut. Et as är Aufgab derfir ze suergen, dat jiddereen bei onse Manifestatiounen derbäi as, egal wou a wéini se sin.

Et geet nët, dat mer äis goe loosse a soen: Mäi Gott! et geet haut oder eng aner Kéier och oni mech. Oder: Wat as da schon, wann ech nët derbäi sin? Et sin der jo dach genuch do.

Enner Komeroden, wéi mir der wëlle sin, as dat do keng gut Mentalitéit. Mir brauche jidderereen. All E.d.f. muss sech manifestéieren a sech zu deene bekennen, déi mer dach all zesammen de battere Wee am Krich gaange sin. Et as absolut noutwenneg, dat och dee lèschten Enrôlé matmecht, wann den Zentralcomité rífft.

Do hu mer, zum Beispill onse Frënd André Hohengarten. Hien huet e Buch erausbruecht iwwer de Massaker am Prisong zu Sonnenburg. En huet sech vill Méi gin. Sâi Buch as gut. Mais ënnerstëtze mer dach des Saach. Dat Buch gehéiert an de Stod vun all Enrôlé de force.

Ons Sektioun Rëmléng huet hire Bouclier erausbruecht. Och déi Komerode mussen mir all ënnerstëtzen, an e kaafen. Hëllef mussen mer weider onsen Dikkrecher Komeroden, déi de Calvaire des E.d.f. zu Dikkrech opriichten. Jid-

dereen muss hir Subskriptiounslëscht ënnerzeechnen, grad wéi ebenfals déi aner Subskriptiounslëscht fir d'Restauratioun vun der aler Hollerecher Gare, an der dann de Musée de la déportation civile et militaire ageriicht gët. De Bedraag, deen vun eenzelnen Komerod gezeechent gët as dobäit nët dat wichtegst. Wichtig as, dass mer esou weisen, datt mer all do sin, an et soll spontan geschéien.

Ons Hesper Sektioun bréngt fir d'Fédératioun en Disque an eng Kassett mat lëtzebuergesche Lidder eraus. Si wert scho geschwënn ze kaafe sin. Et soll keen E.d.f. verfeelen, sech se unzeschaafen.

Dann hu mer ons Promenade surprise, déi ze Joer zu Jonglënster war an do vun Komeroden vun der Amicale PoW-Camp Compiègne gewonne gouf. Des Komeroden hun alles dru

ZWEETEN DEEL VUM KONGRESS

Ponkt 10 Auer steet onsen Nationalpresident Jos. Weirich erëm virum Micro. Hei de ganze Wuertlaut vun senger Ried.

Här Minister,

Dir Dammen an Hären Deputéiert,

Léiw Invités,

Dir Dammen an Dir Hären,

Léiw Komerodinnen a Komeroden!

Agangs zu onsem Kongress hat ech gesot, dat mer desen an zwee Deeler oofwëckelen. Ech hat gesot, dat mer perséinlech Invitatiounen un ons Deputéiert verschéckt hun. Si gouwen frëndlechstege bieten, tëschen 10 an 11 Auer hei am Sall derbäi ze sin, wann mir ons Problemer kloer an däitlech duerléen, a wann mer erkläeren, wat déi genee Fuerderongen vun den E.d.f. sin.

Et gët leider, no esou vill Joer, an trotz allen Erklärungen, schréftlecher a mëndlecher, nach ëmmer eng ganz Reih Leit, déi soen, si wëssten nët ëm wat et hei géing. Anerer soen: Déi E.d.f. wësse nët wat se wëllen!

Fir deem entgéint ze wierken, hu mir haut hauptsächlech déi Leit hei hin invitéiert, deenen d'Geschéck vun onsem Land uvertraut as. De Problem vun den E.d.f. as en nationalen. E kann nëmme vun onser Regierung a vun onser Chamber valabel an définitiv geléist gin. Eppes anesches gët et nët.

Entschëllegt hun sech den Här Staatsminister an de Minister René (Boy) Konen. Et freet ons ganz speziell, den Här Minister Jean Spautz bei eis ze gesin, deen an d'Plaz vun onsem all ze fréi verstuerwene Komerod a Minister Jean Wolter getratt as. Mir an Dir, Här Minister, wëssen, dat an nächster Zukunft grouss a keng liicht Chargen op lech waarden. Mir hoffen, dass Dir am Geesch vum onsem Komerod Wolter d'Arbechte weider féiert.

gesaat, keng Méi a keng Arbecht gescheit, fir d'Promenade an der Haptstad z'organiséieren. Dat as ebenfals eng Occasioun fir ze weisen, wéi d'E.d.f. zesammenhalen. Déi Komeroden, deenen hir Been nach einegermoossen an der Reih sin, sollen nët verfeelen de 15. Juni 1980 op Hollerech an de Centre culturel ze goen, do wou den Ufank an d'Enn vun onser Promenade surprise sin, a probéieren, de Challenge vun der Fédératioun ze gewannen, fir am Joer 1981 d'Promenade bei sech, an hirer Lokalitéit ze organiséieren.

Et gët also vill Méiglechkeeten, wéi mir äis no baussen manifestéieren kënnen. Loosse mer se ma'm Schlapp huelen, an dervun profitéieren. Et as scho wichtig, datt mer derbäi, datt mer all derbäi sin, wann d'Oeffentlechkeet op ons kuckt. An domat wëll ech Schluss maachen. Mir léen eng kleng Paus an. Um 10 Auer geet et da weider.

Et freet ons awer och, dat mer eng Reih Dammen an Hären Deputéierten bei äis begréissee kënnen, déi, esou huele mer un, vun hire Parteei geschéckt gouwen, fir dat mat z'rëck ze huelen, wat se haut iwwert ons Problemer an iwwert ons Fuerderongen durgeluecht kréien. Et sin dat hei an der fischer Reih: Dr. René Bürger, François Colling, Jean-Pierre Dichter, Pierre Frieden, Edouard Juncker, Dr. Nic. Majerus, Viviane Reding, Albert Berchem, Jean Gremling, Roger Krier, Astrid Lulling an Aloyse Bisdorf. Merci, dat Dir lech deplacéiert hut an hier bei ons komm sit.

Entschëllegt hun sech déi folgend Deputéiert: Vic. Abens, Paul Wagener, Marcel Schlechter, Claude Pescatore, Vic. Braun a Jos. Lucius. Si sin am Ament op anere Plazen engagéiert, a konnten duerfir nët hei hi kommen. Mir soen hinnen dach awer onse Merci, an hoffen, dat mer mat hierer Ennerstëtzung kënnen rechnen.

De Kongress vun onser Associatioun vun dem Joer as ee vun deene wichtegsten, déi d'E.d.f. oofgehalen hun. Zënter der Liberatioun vun onsem Land vum Nazi-Joch as e Problem entstanen, dee sech op nationaler Basis entwéckelt huet, als Folleg vun der Zwangsanzéihung vun de Lëtzebuerger Meedercher a Jongen duerch den Okkupant. Mir, déi Betreffen hun dat am Ufank nët esou erkannt. Mir wore frouh, wéi mer déi ureg Zäit hannerun ons hatten. Mir haten deermoosse Schreckleches matgemat a waren iwwerglécklech, nees an der Heemecht, bei eise Leit ze sin.

Leider Gottes huet sech dann awer séier erausgestallt, dat et glat nët esou schéin, nach laang nët alles an der Reih war, an datt et guer nët éierlech zougong. Mir hun huerteg erfuer, datt ee säi Recht erkämpfe muss, och dann, wann ee mengt et wir een a sengem Recht. A ganz nidderrächteg gouf et, wéi eis Eier

ugegraff an an den Drëck gezu gouf. D'Eltere-vereenegong, an der sech déi Leit hei am Land zesummedoen haten, deenen hir Kanner nach ëmmer an der Friemd waren, an iwwer deenen hirt Schicksal kee Mënsch eppes wousst, hun dat virun ons erkannt gehat. D'Ligue «ons Jongen» huet et och missen agesin, grad ewéi déi Tambower an déi Mutiléiert, dat een sech dauernd muss drëm bekëmmere, wëllt een zu sengem Recht kommen.

Esou hu mir all déi Joer zënter dem Krich gestriden. Mir konnten munneches erreechen, wéi z. B., déi Avantager, déi d'Nazi-Affer duerch Gesetz vum 25. 2. 1967 a vum 26. 3. 1974 kruten. Eng Reih vun onse Fuerderongen sin realiséiert. Mais zwou grouss Saachen, déi ons méi Misär maachen, wéi anerer, blouwe bestoen, konnten nët beréngt gin.

Dat, wat hei am Land allgemeng als de Problem vun den E.d.f. bekannt as, gouf séngerzäit geschaafen, wéi d'Dommages de guerre's-Gesetz ausgeschafft gin as, an ewéi dest Gesetz an der Chamber vun deenen deemolegen Deputéierte votéiert war. D'Gesetz selwer as den 25. Februar 1950 a Kraaft getrueden. Zënter hier gouf dese Problem grosséiert, an huet sech weider entwéckelt. Haut mais hoffentlech nët méi laang, steet en do als nationale Problem.

An der Tëschenzäit krute mer d'Gesetz vum 25. Februar 1967 resp. vum 26. März 1974. All Lëtzebuurger, déi am lëschte Krich Nazi-Affer gouwen, kruten domat materiell Avantager zougestane, déi këngeswee onwesentlech waren a sin.

Zënter ons Organisatiounen bestinn krute bir an enger ganzer Reih vun onse Fuerderongen mol méi, mol manner Satisfactioun. Wat gut as, dat erkenne mer un a soe Merci derfir.

Allerdéngs konnte mer bis haut **zwou** grouss Ugeleënheeten nach nët geregelt kréien.

Wat ons am meeschte getraff huet, no onser Opfaassung, dat war, dat an deene lëschte fënnf Joer, kee méi wollt drugoen, eng vun onse Fuerderongen ze realiséieren. Wat äis an deem Ament ganz ureg getraff huet, dat war, wéi äis rapportéiert gouf, déi responsabel Leit, déi d'Geschécker vun onsem Land leeden, d. h. ons Politiker, géingen an onser Ugeleënheet glat näischt méi maachen. Et gouf gesot: «Ma dee Problem do erleedegt sech ganz vum selwen. Déi Generatioun stierwt aus! Mir brauchen nëmme nach e bësselche méi laang ze warden, an dat warmt Eisen brauch nie méi ugepaakt ze gin!»

Mir, d'Enrôlés de force, déi mir duerch déi schwéier Zäit gaange sin; mir, déi ons Komerodinnen a Komeroden nët méi mat heem bruecht hun vun do, wou mir äis fir d'Heemecht agesat hun, fir onst Land, mir kënnen nët zouloossen, dat deen hir Eier, grad ewéi eis och, ugegraff gët. Dofir musse mir, déi, déi nach do sin, eiser Aufgab gerecht gin. Mir mussen äis mat allen legale Méttelen, déi äis iwwrechbleiwen,

esou laang asetzen, bis datt jidderengem Ge-rechtegkeet widderfuer as. Dat heescht: «Mir gin äis nët!»

Dat sin dann och d'Uersaachen, déi kuerz virum Mee 1979 zu dem Schloss vun onsen Delegéierten gefouert hun, e schwéierwiegende Schrëtt ze maachen, fir aus enger festgefuener, bäino aussichtsloser Situatioun erauszekommen. Mir waren derzou verdaamt, dem Land, onse Memberen an och dem Zentralcomité ze beweisen, dat an deem selwechte Sënn, wéi virun, weidergefuer gët. Mir wollten onse Politiker beweisen, wat d'Meenung vun den E.d.F. an déi vun hire Sympathisanten as. Dat war d'Aufgab, déi mir den 10. Juni 1979 haten.

D'Aufgab vun onsen Organisatiounen as nët Politik ze maachen, as nët eng politesch Partei ze sin. Et as eis Aufgab, d'Undenken un ons Komeroden oprecht ze erhaalen, déi am Krich a vun deemols bis haus hiert Liewen gelooss hun, resp. fréizäiteg gestuerwe sin. Weider as dann och ons Aufgab no den Uleies vun onse Komeroden ze kucken, jidderengem ze hëllef fir dat en dat krit, wat him legal zousteet. A schlussendlech gi mer äis drun, fir dee Klima, déi Atmosphär ze schaafe, an dër mir an opriichteger Komerod- a Frëndschafft ons aal Deeg verbrenge kënnen.

Dat as onst Ziel. Fir dat ze erreechen, si mir bereet all Bewäisser ze erbringen. Den 10. Juni 1979 hu mir dat virum Land dokumentéiert. D'Resultater si bekannt. Ech brauch dorop nët méi z'reck ze kommen, de Bolmersch Jhemp huet elo jhust virun dervun geschwaat.

Wat as geschit a wat geschit an de nächste Joer ?

De groussen Erfolleg vum 10. Juni 1979 as nët de Fait, dat mer haut de Weirich an der Chamber hun. Et as villméi d'Tatsaach, dat no de lëschte Parlamentswahlen ons Regierung higaangen as, an huet an hierem Regierungsprogramm gesot, de Problem vun den E.d.F. gët geléist. Grad esou wichteg, wann nët esouguer nach méi, as, datt den Här Staatsminister onser Verhandlungsdelegatioun géintwuer an der Chamber deklaréiert huet, héi géing de Problem vun den E.d.F. nach am Joer 1980 definitiv léisen.

Wat sin dann elo déi zwee grouss Problemer, em déi et geet?

Deen éischten as deen, dat mir als fréier Zwangsrekrutéiert, haut wéi gësch, eng Formulierung, wéi se am Dommages de guerre-Gesetz vun 1950 enthaalen as, nët acceptéieren. Am Artikel 36. vun deem Gesetz huet den deemolegen Legislatuer eng Opzielong vun de gudden Patrioten gemaach. An doranner fehlen d'E.d.F. Wa mer dann drun denken, wat fir eng Haltong den deemolege Jonktem ageholl hat, wa mir duerchgin, wéi mir ons vis-à-vis vum Okkupant verhalen hun, dann musse mer soen, dat mir

et nët verdingt hun, an engem lëtzebuergesche Gesetz esou behandelt ze gin, wéi et do dran steet. Mir hun et virun allem nët verdingt vis-à-vis vun onsem Land. Mir als Lëtzebuurger, ons Heemecht, onst Land huet dach keen Interessi drun, dat déi ronn 12.000 Lëtzebuurger Jongen an déi zirka 7.000 Lëtzebuurger Meedercher, déi d'Preisen sech viirgeholl haten ze verschleefen a bis op en etlech Ausnahmen och verschleeft hun, dat och nach nëmme en Zweifel besteet, si hätten hir Pflicht nët erfëllt. Mir als Lëtzebuurger hun dach keen Interessi drun, dass déi spéider Historiker oder egal wat fir Leit, déi sech mat der Vergaangenheet befaassen, op onst Dommages-de-guerre-Gesetz stoussen, an dann zur Konkusioun kommen, d'Haltong vun den E.d.F. an der Zäit vun der Okkupatioun vu Lëtzebuerg wir nët korrekt gewiescht. Mir kënnen nët zouloossen, dat och nëmme dee klëngsten Zweiwel an déier Hiicht méiglech as. Wann näischt geschit, alles bleiw wéi et 'lo as, da kënt et duerzou. An dat as nët den Däiwel un d'Mauer molen. Well elo si schon Bewäisser do.

Kierzlech konnte mer an däitschen Zeitongen liesen, 3.000 Lëtzebuurger wäeren fir Däitschland gefall, an déi, déi z'reckkumen, wäeren hei Sanktiounen ënnerworf gin. Et as gesot gin, mir wäeren als Fräiwëlleg do gewiescht. Näischt as fir ons méi beleedegend, as ewéi esou eng Behauptong. Doriwwer eras as dat do nët alleng eng Beleedegong vun den E.d.F., mais eng Beleedegong vum ganze Lëtzebuurger Land. Et gët héich Zäit, hei zu Lëtzebuerg d'Wourecht klipp a kloer duerstellen. Am Krich hu mir äis géint d'Preise gewiert. Wéi huet d'Welt opgelauscht, wéi dat klëngt Lëtzebuerg dem Preis d'Stier gewisen a gestreikt huet, jhust a nëmme well d'Nazien de Jonktem vun deemols an hier Arméien verschleeft hun! Vun deem Ament un gouwe mir eréischt esou richtig als Land, als Natioun konsidéiert. An do geet et haut ganz einfach nët, dat mer e Gesetz, eng reng lëtzebuergesch Gesetzgebung hun, aus der nët kloer ervirgeet, dat de Jonktem vun deemols, seng Pflicht voll a ganz dem Land vis-à-vis erfëllt huet, déi Generatioun, déier hir Ugehéireg vun allen am Land am meeschte gelidden hun, an déi bei wäitem dee gréisste Blutzoll huet misst gin.

Dat as de Käer vun der éischer Fuerderong vun den E.d.F. Dat as et, wourem et geet. Dat as et, wuerfir mir ons asetzen, an zwar esou laang ewéi der nach en etlech vun ons do sin. Mir wäeren all Méiglechkeeten ausscheffen a notzen, déi et gët. An dat em esou vill méi, well et ons Aufgab as, well et eng Verpflichtong as, déi ons operluegt gouf am Undenken un déi, déi mir nët méi mat heem bruecht hun, un déi, déi fir ons gestuerwe sin, déi fir ons an Konzentrationslager gestach si gin, déi wéinst de Jongen ëmgesiedelt gouwen, da weider am Undenken un d'Passeuren, déi hiert Liewen op d'Spill gesat hun, fir eng ganz Reih vun ons aus dem Land, iwwert d'Grenzen ze schleisen, an dann, last not least, déi vill Lëtzebuurger

mat hire Familjen, déi trotz de schrëckleche Repressalien vun de Preisen, ons virun deene verstoppt hun. Wann mir verlaangen, dat ee fir allemol eng kloer Situatioun hei zu Lëtzebuerg geschaafe soll gin, dann geschit dat och wéinst onse Fraen a Kanner, mais och, wéi kënt et anescht sin, wéinst ons selwer.

Fir datt eng ongeheier Diskriminatioun verschwënt, dofir mussen a werde mir ons asetzen. Déi Zweiwel, déi bis elo derzou gefouert hun, d'E.d.F. schimhäfteg ze behandeln, muss verschwannen.

Dee groussen, nationale Problem vun den E.d.F. kann an darf nie mat Ersatz-Léisongen geléist gin. An deem Zesammenhank gët zum Beispill gesot: «Mir gin iech all méiglech Erliichterongen an Avantager beim Antrëtt an d'Pensioun.» Dat as keng Léisong. Et wier och dann nach keng valabel Léisong vun onsem Problem, wann een äis Pensioune géif gin, déi dräi- oder fënnf mol méi héich wäeren, wéi déi, déi mer a Wierklechkeet ze gut hun.

Dat, wat den E.d.F. hiren éischen groussen Problem as, hun ech domaddend duergeluecht. Wann deen nët geléist gët, dann kënnen mir nët opstiechen; dann kënnen mir ons nët gin. A Rouh hu mer dann nach keng. Mir hätte gären, wann déi Leit dat verstoe géingen, déi d'Gesetz am Land maachen, an datt si ons Recht gin.

Ech kommen hei nët derlaangsch am Zesammenhank mat onsem Problem e Punkt unzschneiden, deen ons séier bedrëckt. Ech gin esou guer esou wäit ze soen, dat mir ons, wéinst aneren hierem Behuelen, munnechmol schummen. An dat as, wann vu bestëmmter Säit steif a fest behapt gët, d'E.d.F. sin nët ze behandelen wéi aner Leit hei am Land. Dat as schrëcklech! Dat as v'läicht eng grujheleg Mentalitéit!

Ech hun et schon gesot, ma ech widderhuelen a betounen et nach eng Kéier: Mir Meedercher a Jongen vun de Joergäng 1920 bis 1927 wossten an onsem jonken Alter nët wouhin, wéi mer enges Daags dee verfluchtene Stellungsbefehl an der Hand haten. Wat ware mir an engem Dilemma! Ganz egal wéi deen eenzelne Jong, dat eenzelt Meedchen oder seng Famill entscheed huet, all Kéiers waren schwéierwiegend Konsequenzen am Gefolleg. An jidderem war betraff an huet et getraff, esou oder anescht. Awer, wéi dankbar waren a si mir all deenen oneegenëtzege Lëtzebuurger, déi ons geholfen hun, egal op wat fir eng Manéier. Ob dat war fir eis ze verstoppen; ob dat war fir ons Liewensmittel ze beschaafe; ob dat war fir ons iwwert d'Grenzen ze féieren, oder op dat war fir ons moralesch während der Zäit vun onser Verschleefong ze ënnerstëtzen. Mir sin dach, esou laang wéi mer liewen, der Resistenz zu Dank verpflichtet. Mir hun nie dru geduecht, an dëken niemols drun, och nëmme dat Geréingst iwwer des Resistenzler kommen ze loossen.

Zum Beispill: Ech kann mir einfach nët viirstellen, dass déi Leit, déi mech verstoppt haten, an déi hiert an d'Liewen vun hieren Uverwandten op d'Spill gesat haten, dass de Passeur, deen e Lëtzebuerger Jong iwwert d'Grenz bruecht huet, dass déi Leit, déi fir ons E.d.F. an d'KZ verschleeft gouwen oder an d'Deportatioun hu musse goen, dermat d'accord sin, wann gesot gët, mir E.d.F. hätten nët ons Pflicht vis-à-vis vu'm Vollek a vu'm Land erfëllt, mir hätten ons nët mat hinnen géint de Preis gewiert, esou wéi et alle gudde Lëtzebuerger hier Aufgab war.

Wann mir och nach laang nët all d'Méiglechkeet hate fir äis ze verstoppen, dann kann an därf keen doraus niddeträchteg Schlussfolgerongen zéihen, an an d'Welt trottere goen, mir hätten äis de Preisen ënnerwurf. Jhust de Contraire as de Fall! Mir hun de Widerstand, d'Resistenz matten ënnert se gedroen, dohinner, wou se en am allermannsten verquësse konnten, a. z., an d'Hannerland eemol, an dann nach eemol an hir Fronten. Wéi d'Preisen dat empfond a verspuert hun, dofir gët et Bewässer nach an nach.

Mir hun der Exil-Regierung gefollegt, déi vu London aus gesot huet: «Jongen, laaft iwwer! Et as alles preparéiert, wann der kommt.» Dat war guer nët flott, an dat Lëscht war och nach nët emol wouer. Vill Lëtzebuerger Jongen sin deem Opruff nokom, a sin an hiert Verdierfness gelaaf. An deenen allermeeschte Fäll as et passéiert, dat des trei a brav Lëtzebuerger Jongen entweder vu preiseschen oder vun alliéierte Kugelen ëmgeluegt gouwen. A mir froen: Hun déi Jongen hier Pflicht vis-à-vis vun der Hemecht nët gemaach? Hun si nët d'Instruktiounen vun hirer Hemecht befollegt? Wann een dat wëllt falsch maachen, dann misst een dejéinege froen, ob déi vun der Exil-Regierung déi sëllege Jongen glat ewech an den Doud gejoj hun. Hei kann et nëmme eng Wourecht gin!

Hier an duer gët och alt nach gesot: «Dir hut op d'Russe geschoss!» (Eng Stëmm aus dem Sall: Et misst een déi Leit emol froen virwat si d'Preisen 40 nët opgehale hun, oder virwat si se spéider nët aus dem Land verdrüwen hun.) Abee, ob mir op d'Russe geschoss hun, muss emol bewise gin. Ze bewiese bleiw och, ob mir iwwerhapt Geleenheet duerzou hatten. Wouvunner een näischt kennt, soll een de Mond nët esou voll huelen. Wann et brenzlech gow, konnten d'Preisen nët och nach hannert all E.d.F. en Oppasser stellen. Emgekéiert misste mer déi Leit froen, déi esou Behaptongen vun sech gin, wou si da waren, wéi si sech beholl hun, wat si gemaach hun, fir 12.000 Jongen an 3.000 Meedercher ze verstoppen.

All Respekt a chapeau bas virun all deene Leit, déi am KZ an an der Déportatioun waren. Eis Sympathie gëllt deene Lëtzebuerger, déi wéinst hieren politeschen oder religiösen Iwwerzeugungen an de Kazetter soutzen.

Ech soen nach eng Kéier kloer an d'äitlech: Mir E.d.F. hun all Respekt virun dese Leit. Diem

géigeniwwer hu mir awer och glat kee Verständniss fir déi, déi de Staf iwwer d'E.d.F. briechen, wann se soen: Dir hätt nët därfe goen!

Wou waren se dann, déi äis hätte kënnen verstoppen? Si, déi Herrschaften, déi de Mond esou voll huelen!

Ech wëll dann och un déi erënneren, déi sech beméissegte fillen a lëschter Zäit géint ons ze wullen an ze stänkeren, déi puer Leit, déi ons nees de berühmte «Fehdehandschuh» zougeworf hun. Mir hun en nët opgegraff, obschon et äis an de Fangere gekribbelt huet, obschon ons vu munneche Komeroden an anere Leit gesot gouf: Loosst dir iech dat gefaalen?!

Et widersteet ons zu déiwst, mat der Resistenz ze polémiséieren, en öffentleche Streit ze féieren, deen eiser an dem Land onwierdeg as.

Wann mer dann och nach feststellen, dass Leit, déi d'Resistenz eréischt entdeckt hun, wéi feststong, dat d'Alliéiert mat de Preise fuere géingen, oder esouer, déi eréischt no dem 10. September 1944 Resistenzler gouwen, esouer, déi vill ze jonk waren, fir iwwerhapt kënnen Resistenz ze bedriewen, an déi elo den E.d.F. hier Eier sichen ze besuddelen, da kann een dach nëmme de Kapp rëselen. An dat sin dann déi Leit, déi äis haut soen, wat mir deemols hätte maache sollen. Dat sin déi Leit, déi géint d'E.d.f. stänkeren, se diskreditéieren an diskriminéieren virun In- an dem Ausland, virun der Chamber an der Regierung, andeem se des Gremien mat Geschriffs bombardéieren mat dem Zweck, fir datt d'E.d.F. zu Lëtzebuerg jo nëmme Bierger zweeter Klass bleiwe sollen. Wien wonnert sech dann nach, wann d'Preise soen, «diese Zwangsrekrutierten waren doch gute deutsche Soldaten»?

Dat brauche mir ons nët gefaalen ze loosse. Mir duerfen äis et och nët gefaale loosse! Mir freën äis, dat mer haut Leit bei eis begrëisse kënnen, déi duerch hier Presenz ons hier Sympathie bewiesen, an esou dokumentéieren, dat si zu eis stin. Dat sin Leit, déi mat ons gestriden hun fir Lëtzebuerg, déi nët gezéckt hun muncherlee schwéier Onbill iwwer sech ze hulen, wéinst onser a Misär gerode sin an allerlee Leed erdroen hun. Et sin dat Leit, déi vun de Preisen verfollegt gi waren, déi a Kazetter koumen, well se Jongen verstoppt haten, oder well se Komeroden aus onse Reihen geholle haten. An dat sin déi, déi och haut nach zu äis stin. Zu hinne sti mir, ganz egal wat desen oder deen ze meckeren huet, egal wéi perfid doruechter agitéiert gët.

Wann des Leit eng Fuerderong hun, oder wann eng Ongerechegkeet dese Leit widerfiert, dann sti mir E.d.F. hannerun hinnen, verdeedegen si an hëllefen hinnen, wou nëmme méiglech.

Mir E.d.F. briechen niemols de Staf iwwer irgendengem, deen am Krich seng Pflicht vis-à-vis vun der Hemecht gemaach huet, esou wéi säin Gewëssen him et diktéiert huet.

Dat as, wat mir hei zu Lëtzebuerg brauchen. Am Krich war eng grouss, eenzeg Solidaritéit. Am Krich huet et geheesch: Ons Jongen. Ons Meedercher. Virwat dann haut déi Solidaritéit zersteieren? Zu esou engem Zerzéierungswierk leeschte mir E.d.F. kee Viirspan. Mir maachen alles, fir dat hei am Land jiddereen esou konsideréiert gët, wéi en et verdingt.

Esou wéi d'Situatioun haut an der Welt as, an enger Zäit wou äis e neie Krich dreet, do kënnen an därfe mir Lëtzebuerger äis et nët erlaben no baussen ënnerlech Zerrassenheet ze weisen, andeem mer äis ënner eneen op eng armeséileg Art a Weis zerstreiden. Mir mussen nees Versteestemech ee vis-à-vis deem aneren a speziell och nees Heemechtsléiw beweisen.

Dat as dat, wat mir E.d.F. ustriewen a wat mer gären realiséiert geséigen.

Dass et dann do nach dee groussen, nationale Problem vun der Zwangsrekrutierung gët, as bedauerlech genuch. Ons Fuerderong as, datt e geléist gët. An dat esou séier wéi méiglech. Zënter laange Joeren hu mer bei onse Regierungen an der Chamber gebiedelt, fir datt si e sollte léisen. Well nëmme si kënnen e léisen. Et as kloer, a wien et nach nët verstanen hätt, deem soe mir et: Et as nët ons Schold, dat dese Problem zustane komm as.

Et as grad esou wéineg ons Schold, dat wann eng Léisong erfollegt, sech doraus eng gewësse materiell Konsequenz ergët. D'Dommages de guerre-Gesetz as nëmme geschaaf gin, fir dat eng gewëssen Zuel vu materielle Schied reparéiert konnt gin. Nëmme duerwéint hu mir Lëtzebuerger iwwerhapt en Krichschiedegesetz. Seng Bezechnong alleng seet ganz kloer, wat mat deem Gesetz bezweckt as.

Wann mir E.d.F. mat aneren, déi an diem Gesetz viséiert gi sin, gläichgestallt gin, dann huet dat onweigerlech eng, wann och keng gewalteg, dann dach awer eng materiell Inzidenz. Emmerhin hu mir Recht op déi Entschiedegong, wéi se am Gesetz vum 25. Februar 1950 virgesin as. Doriwwer as këng Diskussioun méiglech.

Géinge mir op des Entschiedegong verzichten, da wier glat näischt geschit, oder besser gesot, déi ënnerschidlech Behandlung vun den E.d.F., dat, wat den zweete Volet vun der Diskriminatioun ausmecht, bléiw bestoen.

Iwwer déi moralesch Rehabilitatioun an iwwer déi Entschiedegong as mat ons E.d.F. nët ze marchandéieren. Awer, an och do as d'Positioun vun onser Fédératioun, an déi vun onsen Assoziatiounen, haut ewéi gëschit, kloer. Mir sin nët déi, déi verlaangen, gläich den Dag drop, wa mir Satisfaktioun sollte krit hun, misst bezuelt gin. Grad ewéi mer och glat nët ma'm Daum op den Dësch drécken, wann et drem geet, wéi ausbezuelte soll gin. Ganz am Géigen-deel! Mir verlaangen nët dat onse Stat den Dag drop misst Milliounen op den Dësch bliederen, nodeem mir moralesch Satisfaktioun krit hun. Dat as eng Ugeleënheet, wou mir zu allen Zäiten an och weider bereet sin, matzehëllef e

Modus ze sichen an ze fannen, deen et erlabt auszebezuelen, oni dat et irgendengem am Land wéi deet.

Mir sin desweideren der Opfaassung, dat et nët, esou wéi dat de Fall nom Krich war, um Lëtzebuerger Steierzueler as, fir dee Schued ze reparéieren, deen Nazi-Däitschland an onsem Land an un senge Leit ugeriicht huet. Bezuelen soll a muss de Nofolger vum Drëtte Räich.

An deem Zesammenhark muss ee soen, dat et nët un onsen Organisatiounen, a scho guer nët un dem eenzelnen Nazi-Affer as, déisäit an d'Bundesrepublik Däitschland streiden ze goen wéinst Reparatiounen. Dat as eenzeg an alleng d'Missioun vun eiser Regierung. Si muss d'Interessen vun de Lëtzebuerger Bierger a vum Land zu Bonn verrieden a verdeedegen. Si muss verlaangen, dat hir Ënnerhändler op ugemiesse Reparatioun bestinn. Ech hun nët gesot, datt dat misst am Interessi vun den E.d.F., mais am Interessi vun onsem Land geschéien.

Et war ganz sechér eng gewalteg finanziell Belaaschtong fir ons Statskees, wéi deemols no dem Vote vun dem Dommages de guerre-Gesetz un Nazi-Affer an un déi Sinistriert ausbezuelte gin as. Et huet eist Land seng Soue kascht, fir d'Créancen ze liquidéieren, déi fälleg gouwen no dem Vote vun de Gesetzer vum 25. Februar 1967 resp. vun deem vum 26. März 1974. Et as och drop hinzeweisen, wat onst Land och nach an Zukunft alles bezuele muss, wéinst deem wat d'Preisen hei zu Lëtzebuerg zum Onwee gemaach a gestiicht hun. Ons Opfaassung as et, an dat licht och jidderengem an, datt déi gewalteg Zommen vu Geld erem z'rëck an onst Land komme mussen. Bezuele muss de Nofolger vum III. Räich, d'Bundesrepublik Däitschland.

Duerwéint dann och ons Fuerderong un ons Regierung mat Bonn ze verhandelen, fir datt déi Fond'en erem an d'Land kommen.

Ech récapituléieren nach eng Kéier, fir datt et kloer as:

1. Mir verlaangen moralesch Satisfaktioun.
2. Mir verlaangen Recht ze hun op déi selwecht Entschiedegong, wéi anerer.

Doriwwer as kee Kompromess méiglech. Doriwwer as nët mat ons ze handelen.

Wouriwwer verhandelt soll a muss gin, dat as wéi a wéini bezuelte gët. Do si mer bereet mat der Regierung ze goen, an iwwer hier Propositioun ze diskutéieren, fir dann déi bëscht Léisong fir d'E.d.F., a besonnesch fir déi bëscht Léisong fir eist Land ze fannen. Wat dat Bëscht as, dat wërde mir acceptéieren. Wat mir nët wëllen, a wou mer ganz bestëmmt dergéint sin, dat wär wann eng nei Diskriminatioun geschaafte géing.

* * *

Den zweete Punkt, dee fir ons genau esou wichtig as wéi deen éischten, ech géing esou guer soen, deen am Ament eng Saach duer-

stellt, déi presséiert, as deen vun de Pensiounen. Virun deene viirlèschte Wahlen gouf an der Chamber d'Gesetz vum 26. Mäerz 1974 gestëmmt. Domadden gouwen Zouschëss zu de Pensiounen an de Renten fixéiert, déi Leit kréie sollen, déi wéinst illegaler Akten vum Okkupant fréizäiteg invalid gin oder fréizäiteg stierwen.

Dest Gesetz huet ganz villen vun onsen E.d.F. grous Avantager bruecht. Et bréingt och nach munnech Avantagen deenen, déi fréizäiteg invalid gin, an de Familjen vun deene Lëtzebuerger, déi fréizäiteg stierwen. Leider sin mat dem selwechte Gesetz, sou ze soen um Rand, en etlech Ongerechtegkeeten entstanen, déi et gëllt ze beréngen.

Wéi d'Gesetz vum 26. Mäerz 1974 gemaach gouf, dun hate mer nach, mais nëmmen nach e puer Méint laang, eng ganz aner, en vill besser wirtschaftlech Laag, as wéi haut. Deemols as gesot gin, mir hätten e Manktem vu Kräften um Arbechtsmaart. Haut as leider déi Situatioun total renverséiert. Wa mer deemols nët genuch Arbeitskräften haten, dann hu mer der haut ze vill. Mat alle Mëttelen gët elo schon zentër e puer Joer, an och nach haut, verzweifelt versicht, d'Arbeitslosegkeet ze bekämpfen. Eis wirtschaftlech Laag, grad ewéi d'Beschäftigungsméiglechkeeten vun den Arbechter an de Beamten zu Lëtzebuerg sin alles anescht ewéi roseg. Dat as eng Konsideratioun.

Weider as dat Gesetz vum 26. Mäerz esou opgebaut, dat jiddereen esou pensionéiert gët, wéi dee Pensiounsregime dat viirgesäit, deem deen Einzelnen ugehéiert a wouranner en cotiséiert huet. Et as gewosst, dat all Pensiounsregime seng eege Statuten huet. An déi différeiren vun engem Regime zum aneren. Do gin et dann zimlech wesentlech a grous Ënnerscheeder. Dat soll kee Viirwurf mengersäits sin, mais ganz einfach eng Feststellung, dat et bis elo am lischte war bei der Eisebunn, fir fréizäiteg a Pensioun ze goen. Do sin eis E.d.F. jo och scho ma'm Alter vu 50 resp. 55 Joer pensionsberechtiget. Déi Jhéingst vun onser Generatioun kréien dest Joer 54 Joer. An aner Pensiounsregimer as dat e bësselchen anescht. Bei den Employés Privés as eng Invaliditéit vu 50% erfuerdert. Wien der A.I.V. ugehéiert, muss 66 2/3% invalid sin, éier en fréizäiteg seng Rent ka kréien. Bei de Baueren, de Geschäftsleit, den Handwierker, je, bei alle fräie Beruffer, do därf een säi Beruf nët méi kënnen ausüben. D'Betrieber mussen opgi gin. Deemno muss een do en 100prozentegen Invalid sin.

Des Ënnerscheeder waren och schon beim Vote vum Gesetz vum 26. Mäerz 1974 erkannt gin, Ursach genuch, fir dat deemols schon gläich gesot gin as, d'Bestëmmungen vum Gesetz sollten wäthäerzeg ausgeluecht gin. Nodrëglech hu mer misse feststellen, datt et mol geschit as an och nët. Leider Gottes as et nët liicht a glat nët einfach ze beewisen, dass een 66 2/3% invalid as. Besonnesch schwéier as et, wann et sech ëm Nervenkrankheeten handelt. Wien en Arem, e Been eweg oder sosswéi Mutilatiounen huet, dat gesäit jiddereen. Och den

Dokter. Meeschtens as et bei den E.d.F. esou, dat et ganz einfach nët méi geet. Si fillen sech nët an der Reih. Den allgemengen Zoustand as schlecht. Et feelt iwwerall. Dat féiert zu Schwiereregkeeten op der Arbecht, am Beruf an och doheem am Stod. Si mellen sech krank, anerer mussen hier Arbecht matmaachen. Dauert dat dann emol méi laang, sin des Leit méi dack nët do, dann kënn et zu Reiwereien an et gët Komméidi, deen d'Atmosphär op der Arbeitsplaz total vergëft. An esou engem Zoustand gin se dann bei hiren Dokter. Dee réit hinnen opzehalen mat der Arbecht, well et héich Zäit wir, hire Gesondheitszoustand ze soignéieren. Géingen se dat nët gläich maachen, dann hätte si nët méi fir laang op deser Welt.

De Mann krit dann e Krankeschäin an e bleiwt doheem. An dann trët dat an, wat mer an der jhéingster Vergaangenheet vill ze dacks erliewt hun. De Mann blouf esou tëschen eelef Méint bis zu engem Joer doheem, huet dem Dokter gefollegt a sech behandele gelooss. En huet, esou wéi mir soen, sech gut versuergt. Wien wëllt da scho gare stierwen?

No deser Zäit, et dierften och v'läicht nëmmen 9 oder 6 Méint gewiescht ze sin, da gët de Mann bei de Kontrolldokter vu sengem Pensiounsregime geschéckt. Deen ënnersicht hien a fënd en an der Reih, och wann e gesäit, dat en et hei mat engem eeleren Härchen ze doen huet. Mais an deem Ament as de Mann nët oder nët méi 66 2/3 Prozent invalid. E gët erem schaffe geschéckt. Domadden geschit dann eppes, wat dem armen Däiwel de Rëscht gët. De moralesche Schock wërft hien komplett ëm. Op enger anerer Plaz, — méi enger liichter, wéi hien gesot krit, — muss e schaffen. Eng Plaz, déi dann och nach dacks manner héich remuneréiert as, wéi do wou e geschafft huet, éier e bei säin Dokter gong.

Dem Kontrolldokter no as e gut fir ze schaffen. E fillt sech awer guer nët gut. Seng fréier Arbeitskollegén laachen iwwert hien an e gët gehänselt. Elo fillt en sech och nach verstouss. Dann kënn den Häerzinfarkt, an et as jhust de Konträr agetratt, vun deem wat erreecht gi sollt. Aplaz engem Mënsch säi Liewen ze verlängeren, engem, deem d'Jugend gestuel gi war, gouf et wegen Prozedurgeschichten verkierzt.

Hei gëllt et Remedur ze schaaften. E Wee muss fond gin, dass déi Komerodinnen a Komeroden, déi sech nët an der Reih fillen, déi tatsächlech krank sin, déi spieren, dat hier Gesondheet flecten as an dat et mat hinnen rapid de Bierg oof geet, déi mussen d'Méiglechkeet kréien fréizäiteg oni all ze grous Verloschter a Pensioun ze goen, oni dat se mussen déi 66 2/3, resp. 100 Prozent Invaliditéit nowiesen.

Och dat as ons Fuerderong. Mir wire frou'h, wann ons Regierung an ons Chamber esou séier wéi méiglech eng Léisong géinge fannen.

(De Rescht fann Der am nächste Bulletin)